

EGYETEMI ÉLET

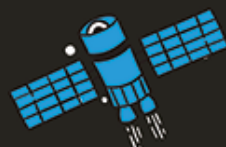

ELJÖTT AZ ÉJFÉL

- *DE-rangsor: fókuszban a középiskolák*
- *Készen álltok? – Campus Fesztivál ajánló*
- *Díjat kapott az Egyetemi Élet*
- *Az északi országok sikerének titka*

CAMPUS FESZTIVÁL

2022. JÚLIUS 20-24.
DEBRECEN-NAGYERDŐ

07.20.

CHASE & STATUS ^{UK}

BOHEMIAN BETYARS **BUDAPEST BÁR** FOLLOW THE FLOW
HALOTT PÉNZ RÚZSA MAGDOLNA **VAD FRUTTIK**

07.21.

TIËSTO [★]

DEEZ NUTS [★] **HIPERKARMA**
MARGARET ISLAND PÁPAI JOCI
ROAD TANKCSAPDA

07.22.

ZARÁ LARSSON [★] **SIGALA** [★]

30Y **CARSON COMA** DZSÚDLÓ **HORVÁTH TAMÁS**
KOWALSKY MEG A VEGA **PARNO GRASZT 30** T.DANNY

07.23.

AURORA [★] **GOODBOYS** [★]

CHRISTIAN LÖFFLER [★] **JUNGLE BY NIGHT** [★] THE TOY DOLLS [★]
AZAHRIAH KRÚBI **MAJKA & CURTIS** NECC PARTY
OSSIAN WELLHELLO

...ÉS MÉG SOKAN MÁSOK...

CAMPUSFESZTIVAL.HU

HÍREK

Diplomaosztók.....	4
Tehetséggondozás	4
Nyíltan a tudományról.....	4
Kuratóriumi ülés	4
Debrecen Drive.....	5
Kínai tanévzáró	5
Futók Mádon.....	5
Úrodüsszeia	5

HÁTTÉR

DE-rangsor: fókuszban a középiskolák	6
Nemzetközi minősítés az orvosképzésnek	7
Pedagógusait díjazta az egyetem.....	8
Eljön az éjféli ragyog a holdfény	10

ZOOM

Készen álltok? – Campus Fesztivál ajánló	12
Fedezd fel Debrecen utcáit! – Egyetem téri park.....	14

ZÖLDEBBÍTŐ

A DEHÖK Hallgatói Környezetvédelmi Bizottság hírei.....	16
---	----

SZÉP-SZELET

Almássy Lehel fordítása: Dream Theater: Hervadok (Wither).....	18
--	----

NÉZŐPONT

Pillanat. Egy képet?	19
Díjat kapott az Egyetemi Élet.....	20
A boldog élet forrásai?	22
Buborékok, ha találkozunk.....	23

DE-FICIT

Az északi országok sikerének titka	24
--	----

SPORT

Berta Ákos visszavonul, Molnár Dávid lesz a csapatkapitány	26
Teljes erőbedobással készülnek.....	27
Csak a DEAC!	28

CUCU

.....	30
-------	----

Nyárra hangolva

Miután a tavasz mint évszak nagyjából kimaradt az idén, ideje fejest ugranunk a nyárba. Aki letudta vizsgáit, az végre ráérhet lazítani egy kicsit. Persze vannak olyanok, akik munkával töltik a szünidőt.

Pentelei Édua például a családi pizzériában vállalt munkát. Mostanában ügyis lasszóval kell fogni a vendéglátóiparba a dolgozókat, gondolta, besegít hát kicsit. Sokat számít persze az, hogy Édua perfektül beszél olaszul, ráadásul az egyetem mellett magánórákat vesz Tereblyessy Ödön operaénekestől. Kitalálta, hogy minden nap többször meglepi majd a kedves vendégeket egy-egy áriával valamelyik híres itáliai operából. Ha tényleg jól énekel, akkor garantált, hogy nem akad senkinek a pizza a torkán, ha őt hallja.

Stélinger Barnabás – Édua barátja – sajnos botfűlű, így hasonló babérokra nem törhet. Ő sem elveszett ember azért, s mivel hobbija a falmászás, gondolt egy merészet. Az önkormányzattól bérbe vette egy hónapra az egyik Piac utcai patinás cívisház homlokzatát. Itt fog függeszkedni, fel-alá ugrálni egy speciális kötélzet segítségével. Természetesen mindezt Pókember-jelmezt viselve teszi majd. Mi kíváncsian várjuk a kunsztokat.

Tartalmas nyarat kívánunk mindenkinek!

Farády Béla

Egyetemi Élet, a Debreceni Egyetem lapja

– A Debreceni Egyetem megbízásából kiadja a Debreceni Campus Nonprofit Közhasznú Kft. –

Főszerkesztő: Ölveti László – Állandó munkatárs: Csontos Máté, Papp Gréta, Juhász Tibor, Vona Lilla, Kovács Miklós, Lóki Viktor –

Tördelő: Barna Ildikó – Levélváltás: KEBO PRINT – Nyomda: Vider-Plusz Bt. – Terjesztés: CAMPUS ELEVEN –

ISSN 0230 7731 – Megjelenik kéthetente 4000 példányban – A szerkesztőség levelezési címe: DE Oktatási Központ, 4032 Debrecen, Nagyterdei körút 94. –

A szerkesztőség telefonszáma: (30) 7598072 / 58072 – A szerkesztőség e-mail-címe: egyetemielelet@pszk.unideb.hu – www.unideb.hu

Az Egyetemi Élet archív számai elérhetők: <http://www.unideb.hu/hu/egyetemi-elet> – Hirdetésfelvétel: 06-(30)-638-5073

A hirdetések tartalmáért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Lapunkat rendszeresen szemléli Magyarország legnagyobb médiafigyelője, az

» OBSERVER «
BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.

1084 Budapest, VIII. ker. Auróra u. 11.
Telefon: 303-4738, Fax: 303-4744
<http://www.observer.hu>

Kuratóriumi ülés

A Gróf Tisza István Debreceni Egyetemért Alapítvány (GTIDEA) és a Debreceni Egyetem (DE) éves beszámolójáról, szervezeti és működési szabályzatáról, a Klinikai Központ működési rendjének, valamint az intézmény alapító okiratának módosításáról döntött egyebek mellett a május 26-ai ülésén a fenntartó GTIDEA kuratóriuma. Az ülésen a DE Szenátusát követően a kuratórium is jóváhagyta a DE 2021.08.01–2021.12.31 közti időszakra szóló, könyvvizsgálattal alátámasztott számviteli beszámolóját 230 milliárd forint mérlegfőösszeggel. A GTIDEA 2021.07.01–2021.12.31 közti időszakra szóló könyvvizsgálattal alátámasztott számviteli beszámolóját is megtárgyalta a kuratórium. Az állam által 600 millió forintos alapítói vagyonnal létrehozott alapítvány vagyonszerkelete szerint 113 milliárd forint mérlegfőösszeggel zárta az évet. Ez az összeg egy 8,5 milliárd forintos ingatlanértéken kívül speciális módon tartalmazza a fenntartott egyetem 103 milliárd forint saját tőkéjét, a Nagyerdei Stadion Rekonstrukciós Kft. saját tőkéjének 50%-át, 717 millió forintot, és az évről évre rendelkezésre álló 732 millió forint pénzeszközt. Ezután a DE alapvető működésével kapcsolatos változásokról is tárgyaltak az ülésen.

Tehetség gondozás

Sikerrel szerepeltek a Nemzeti Tehetség Program pályázatainak a Debreceni Egyetem tudományos műhelyei és szakkollégiumai, amelyek összesen csaknem 26 millió forintot nyertek az intézmény hallgatóinak tehetséggondozására. A 2008-ban indított Nemzeti Tehetség Program célja, hogy segítse Magyarországon és a külföldön magyarok területén a tehetséges diákok támogatását. A mostani pályázat egyik nyertese a Debreceni Egyetem több mint húsz éve működő Tehetséggondozó Programja, a DETEP.

Diplomaosztók

Megkezdődtek a nyári diplomaosztó ünnepségek a Debreceni Egyetemen, csaknem négyezer végzős veheti át oklevelét a következő hetekben. Elsőként június 17-én a Gazdaságtudományi Kar végzett hallgatói vették át oklevelüket. Nem változott az az évek óta tartó hagyomány, hogy a karok – bár campusuk távol esik az egyetem Főépületétől, vagy akár Debrecentől – a Főépület Díszudvarán rendezik a diplomaosztókat. Ez alól egyedül a Zeneművészeti Kar a kivétel, mivel a végzőseik zenés koncerttel búcsúznak az intézménytől a Liszt teremben. A legtöbben – 600-600 hallgató – a Bölcsészettudományi Karon, illetve és a Gazdaságtudományi Karon végeztek, de sokan, 420-an kapnak diplomát a Műszaki Karon, 400-an pedig a Természettudományi és Technológiai Karon.

Nyíltan a tudományról

A Debreceni Egyetem is csatlakozott a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (NKFIH) Nyílt Tudományos Állásfoglaláshoz (Open Science). Az erről szóló oklevelet június 8-án vehette át Szabó Istvántól, az NKFIH elnökhelyettesétől Szilvássy Zoltán rektor. Az Open Science a friss kutatási eredmények terjesztésének új megközelítése, amely az átláthatóság és együttműködés elvein alapul, és a legújabb technológiai fejlesztések és a digitalizáció vívmányait alkalmazza a tudományos kommunikációban. A Nyílt Tudományos Állásfoglalás célja az új ismeretek létrehozásának felgyorsítása mellett az oktatás támogatása, az innováció ösztönzése, valamint a tudományos folyamatok átláthatóságának előmozdítása, a kutatási eredmények elérhetőségének biztosítása mind a szakmai közösségek, mind a nagyközönség számára.

www.unideb.hu ■ facebook.com/egyetemielet

Ürodüsszeia

A Debreceni Egyetem hazai és külföldi hallgatóinak közreműködésével „2022: Zenés Ürodüsszeia” címmel szimfonikus koncerttel folytatódott – két év kényszerű szünet után – a Bölcsészettudományi Kar Művészeti Központjának szervezésében a Zerophobia hangverseny-sorozat a Liszt teremben. A program a 2016–17-es tanévben indult egy nemzetközi diákprojekt részeként, amelyben a DE BTK Angol-Amerikai Intézetének hallgatói mellett az intézményben tanuló számos külföldi diák is részt vett. A DE Nemzetközi Szimfonikus Zenekara 2019-ig évente hagyományosan a tanév végén lépett közönség elé, minden alkalommal egy bizonyos tematika („Mesék a világból” 2017; „Rómeó és Júlia” 2018; „Szuperhősök régen és ma” 2019) köré épülő programmal.

Kínai tanévzáró

A magyar alapszakon, magyar nyelven első alkalommal diplomát szerző 12 kínai hallgatójától köszönt el június 10-én a Főépületben rendezett tanévzáró ünnepségen a DE Bölcsészettudományi Kara. Az előzmények 2015-ig nyúlnak vissza, amikor a Beijing International Studies University (BISU – Pekinger Nemzetközi Tanulmányok Egyeteme) egy hétéves programot indított: 20 középiskolás diák kezdte meg azt a speciális, hétéves kurzust, melynek keretében három év alatt még középiskolásként elsajátítva a magyar nyelvet, a későbbiekben egyetemi tanulmányokat folytathatnak Magyarországon. A program tovább folytatódik, hiszen a BTK-n a második évfolyamon 16 magyar szakon tanuló kínai diák zárta a tanévet.

Futók Mádon

Csaknem százan vettek részt a III. Mad Run futóversenyen Mádon. A DEAC meghívására a határon túlról is érkeztek futók a népszerű borvidéken megrendezett versenyre, ahol minden induló sikeresen teljesítette a távokat. A Borsay-kastély udvaráról indult június 4-én a Mádi Borakadémia által szervezett futóverseny. A versenyzők 4, 8, és 21 kilométeres távokat teljesítve ismerkedtek meg Mád községgel, a kiváló borokat adó szőlődűlők szépségével, a vidék meredek dombjaival. A rendezvény védnöke, Bíró Attila, az Európa-bajnok női vízilabda válogatott szövetségi kapitánya is rajthoz állt, és teljesítette a 8 kilométeres távot.

Debrecen Drive

Több mint 30 ezren látogattak el május végén az ország legnagyobb autó- és járműipari seregszemléjére, ahol kétszáz új autó, kamionok, veterán autók, harcjárművek, autóbuszok és kaszkadőrmutatványok szórakoztatták a közönséget. A járműtechnikai újdonságokat, különleges járműveket felvonultató, látványos autós-motoros show-műsort a debreceni Nagyerdei Stadionban és környékén két év kihagyás után rendezték meg. A Debrecen Drive konferenciáján a Debreceni Egyetem járműipari célkitűzéseit, fejlesztési terveit, kutatási irányait is megismerhették a résztvevők.

DE-rangsor: fókuszban a középiskolák

Az elmúlt három év felvételi eredményei alapján speciális középiskolai rangsorokat készített a Debreceni Egyetem (DE), emellett egy olyan honlapot is fejlesztett az intézmény, amely országosan egyedülálló módon segítheti az egyetemre jelentkezők szak- és tantárgy-választását.

Három középiskolai rangsort állított össze a Debreceni Egyetem: az egyik megmutatja, hogy az érettségizők számát figyelembe véve az intézménybe felvételt nyert és beiratkozott hallgatók mely középiskolából jöttek a legnagyobb számban, a másik a nyelvvizsgával érkezők létszámát összesíti, a harmadik pedig a felvettek átlagos felvételi pontszámát rögzíti szintén az érettség adó intézmények szerint. Emellett egy olyan honlapot is fejlesztett a Debreceni Egyetem, mely révén könnyebben eligazodhatnak a felvételizők a DE széles képzési portfóliójában.

Bartha Elek, a Debreceni Egyetem oktatási rektorhelyettese kiemelte, ezek a háttérinformációk jelentősen segítik majd a beiskolázási folyamatokat.

– A beiskolázásnál nemcsak a mennyiség, hanem a minőségi szempont is fontos, a sikeres felvételihez a lehető legtöbb információra van szükségük a jelentkezőknek, valamint a Debreceni Egyetemnek is. Most komoly segítséget kapnak a közép-

Pósánné Rác Annamária, a Debreceni Egyetem oktatási igazgatója a középiskolai rangsorokkal kapcsolatban kiemelte: az intézmény átfogó képet kaphat azokról az intézményekről, ahonnan a legtöbben felvételiznek a DE-re. Mint mondta, a legtöbb felvett jelentkező a debreceni középiskolákból és az egyetem gyakorlóiskoláiból érkezik.

– Nagy megtartó ereje van a városban az egyetemnek, hiszen a legtöbben Debrecenből és megyéinkből választják az intézményt, de egyre nagyobb számban jönnek hozzánk tehetséges fiatalok Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéből és Borsodból is. Fontos, hogy nem a középiskolák minőségi munkáját akarjuk rangsorolni, hanem arról kívánunk információt kapni, hogy hol kell tovább erősíteni a beiskolázási tevékenységet. Látjuk, hogy növekszik vagy éppen csökken-e az egyes intézményekből felvettek száma, a képzések népszerűsége alapján pedig átgondoltan tervezhetjük, alakíthatjuk a képzési portfóliónkat. Fontos szempont a felvételi során a nyelvvizsgával jelentkezők száma, hiszen ez is erősítheti az egyetem versenyképességét. Megfigyelhetjük azt is,

iskolások, amellyel a korábbiakhoz képest tudatosabban, pontosabban választhatnak tehetségüknek, képességeiknek, érdeklődésüknek leginkább megfelelő szakokat, tudományterületeket. A honlap révén lehetővé válik a személyre szabott tájékoztatás, a beiskolázási rendezvények mellett így érheti el a legnagyobb számban a felvételi

előtt állókat és az egyetem. Többféle profillal rendelkező iskolákból érkeznek a hallgatók, a legutóbbi három év felvételi adatait összesítő beiskolázási háttéranyag a középiskolák és az egyetem együttműködése szempontjából is nagyon jól hasznosítható, és a hallgatói utánpótlás feltérképezésében is lényeges segítséget jelent – mondta a rektorhelyettes.

hogy egy iskola mennyire eredményes a tanulók felkészítésében. Az információkat visszajuttatjuk a középiskoláknak annak érdekében, hogy segítsük a saját beiskolázási tevékenységüket, az egyetem pedig teljesebb képet kaphat a felsőoktatásra felkészítő munkájukról – hangsúlyozta az oktatási igazgató.

Pósánné Rác Annamária az országosan egyedülálló, hatvan tantárgyat magában

foglaló szak- és tantárgyválasztó honlappal kapcsolatban kiemelte: a fejlesztés nagyban segíthet abban, hogy a középiskolások részletesen tájékozódhassanak a választott szakról, az előző évi felvételi ponthatárokról, az érettségi vizsgakövetelményekről, mindemellett közvetlenül elérhetőek az egyetemi karok oldalai is.

Forrás: DE M. Tóth Ildikó Sajtóközpont, hirek.unideb.hu – BZ

Nemzetközi minősítés az orvoscépzésnek

Magyarországon elsőként a Debreceni Egyetem általános orvoscépzése kapta meg az Orvoscépzési Világszövetség (WFME) szempontrendszere szerinti akkreditációt. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság minősítése jelentősen növeli az itt szerzett diploma értékét. Az akkreditáció nyolc évig érvényes.

Az orvosi diploma honosításához az Egyesült Államokban teljesíteni kell egy vizsgát, a United States Medical Licensing Examination-t (USMLE). Erre 2024 után csak azok jelentkezhetnek, akik olyan egyetemen szereztek diplomát, melynek képzését az Orvoscépzési Világszövetség, a World Federation for Medical Education (WFME) által elismert szervezet akkreditálta. A Debreceni Egyetem akkreditáló szervezete a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (MAB), melynek tevékenységét egy másfél éves eljárás végén idén márciusban ismerte el a WFME.

Az eljárást a MAB részéről Mátyus László, a szervezet Orvos- és Egészségtudományi Bizottságának elnöke, a DE Általános

Orvostudományi Kar dékánja koordinálta, munkáját többek között Panyi György professzor és Németh Norbert professzor is segítette.

– A szükséges dokumentumok benyújtása után, a Pécsi Tudományegyetemen végzett próbaakkreditációt követően, már „élesben” a Debreceni Egyetemen kezdődött el az általános orvoscépzés akkreditációs eljárása. Mindezek eredményeként végül a MAB megkapta az elismert státuszt az Orvoscépzési Világszövetségtől, így a Debreceni Egyetem Általános Orvostudományi Kara – Magyarországon elsőként – a WFME szempontrendszere szerint akkreditált orvoscépzést nyújt a hallgatóknak – tájékoztatott Mátyus László professzor.

Az eljárásban vizsgálták és értékelték többek között a képzési programot, az oktatók kiválasztását, az oktatási infrastruktúrát, a klinikai képzés feltételeit, a minőségbiztosítási folyamatokat, illetve a támogató folyamatokat, például a képzés során alkalmazott oktatási módszereket, az értékelés rendszerét, az oktatói teljesítményt, az oktatók képzését és fejlesztését.

– Az, hogy megkaptuk a minősítést, növeli az itt szerzett diploma értékét, illetve versenyelőnyt jelent a Debreceni Egyetemnek azokkal az intézményekkel szemben, amelyek még nem rendelkeznek ezzel az akkreditációval – hangsúlyozta a dékán.

Mátyus László hozzátette: fontos kiemelni azt is, hogy a kar sokat tanult és profitált az eljárás tapasztalataiból, működésünk minőségbiztosítási területen sokkal szervezettebb, átgondoltabb lett. Ez egy folyamat, amely szemléletváltást indíthat el az oktatóknál is – emelte ki a kari vezető.

– Ez az eljárás feltétlenül szükséges volt a debreceni orvoscépzés Amerikai Egyesült Államokban történő folyamatos elismeréséhez. Ez olyan országok jelentkezői számára is nagyon fontos, mint Izrael, Japán, vagy Dél-Korea, mivel ezen hallgatók saját hazájukban való elhelyezkedésében is fontos szempont ennek az akkreditációnak a megléte – emelte ki Jenei Attila professzor, a DE Nemzetközi Oktatást Koordináló Központ igazgatója.

A képzés akkreditációja – a sztenderdeknek való folyamatos megfelelés esetén, egy 2026-ig lefolytatott monitoreljárás mellett – 8 évig, 2030. április 22-ig érvényes.

Forrás: DE M. Tóth Ildikó Sajtóközpont, hírek.unideb.hu – Cza

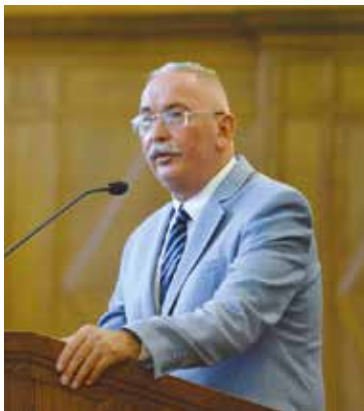

Pedagógusait díjazta az egyetem

Pedagógusnap alkalmából rendezett ünnepséget a Debreceni Egyetem az Aulában. Az eseményen Klebelsberg Kunó-díjjal, a Debreceni Egyetem Tanárképzéséért-díjjal, valamint Jausz Béla-díjjal ismerték el a DE gyakorlóiskoláiban és partnerintézményeiben oktató pedagógusok munkáját.

A Debreceni Egyetem a gyakorlóiskolái révén jelentős szerepet tölt be a város és a megye köznevelésében, az ezekben az intézményekben dolgozó szakemberek áldozatos munkája példaértékű – hangzott el a június 2-án tartott ünnepi díjátadó eseményen.

– A pedagógusképzés a karrierépítési lánc meghatározó eleme, hiszen a tanárok térképezik fel a tehetségeket, ők építik fel a jövő szakembereit. Munkájuk a régió fejlődésének alapját is jelenti. A jó tanár demonstrálja a tananyagot, de a legjobbak inspirálják a diákokat, akiknek hosszú évekkkel később nem az épületek, hanem a tanárok arca, kisugárzása és személyiségformáló hatású munkája jut eszébe. Ezek az élmények egy életre meghatározóak lehetnek. A jó pedagógust az általa képviselt erkölcsi, etikai értékrend is minősíti, ebből a szempontból a Debreceni Egyetem kiváló eredményeket tudhat magáénak – hang-

súlyozta Szilvássy Zoltán, a Debreceni Egyetem rektora.

Bács Zoltán kancellár köszöntőjében kiemelte, hogy a pedagógusok fontos küldetése a fiatalok jövőjének, megfelelő pályaválasztásának előkészítése.

– Az egyetemnek és a társadalomnak is fontos a munkájuk, hiszen a jövő nemzedékét önök nevelik. Az, hogy a fiatalok a Debreceni Egyetemet választják, elsősorban a tanárokon múlik. A városnak és a régióknak sem mindegy, hogy mennyien tanulnak tovább a DE-n, ezek a fiatalok ugyanis a helyi közösséget gyarapítják, erősítik. A pedagógusképzésben részt vevő hallgatók szempontjából

lényeges, hogy a fiatalok gyakorlati oktatásban is részt vehetnek, ami nagyban segíti a szakmai fejlődésüket – tette hozzá a kancellár.

Forisek Péter, a Debreceni Egyetem Tanárképzési Központjának főigazgatója kiemelte: hatalmas felelősség a tanítás, amit csak megfelelő elhivatottsággal, odaadással és a szakma iránti alázattal lehet végezni.

– A Debreceni Egyetem a nevelés és az oktatás széles spektrumát kínálja, de a tanárképzés az intézmény indulása óta mélyen beágyazódott az egyetembe. A DE a modern pedagógiai tudást

kínálja, a gyakorlóiskolákban pedig a fiatalok tapasztalt mentoroktól sajátíthatják el a szakma legfontosabb elemeit. A tehetséggondozás kiemelt szerepet kap valamennyi gyakorlóintézményben, különösen büszkék vagyunk azokra az eredményekre, amiket ezeknek az intézményeknek a tanulói értek el ebben a tanévben – jegyezte meg a főigazgató.

A pedagógusnap ünnepségen díjazták a kiemelkedő szakmai munkát végző, a Debreceni Egyetemen, valamint gyakorlóiskoláiban és partnerintézményeiben oktató pedagógusokat. A DE vezetősége Klebelsberg Kunó-díjjal, a Debreceni Egyetem Tanárképzéséért-díjjal és a Jausz Béla-díjjal jutalmazta őket áldozatos munkájukért.

A Klebelsberg Kunó-díjat az a pedagógus kapja, aki az oktatás-nevelés, a tehetséggondozás és a továbbtanulásra felkészítés terén magas színvonalú, példaértékű eredményt ért el. Ebben az évben Krakomperger Zsolt, a Debreceni Egyetem Kossuth Lajos Gyakorló Gimnáziuma és Általános Iskolája középiskolai tanára vehette át a kitüntetést.

A Debreceni Egyetem Tanárképzéséért-díjat annak az egyetemi oktatónak, kutatónak, dolgozónak ítélik oda, aki az egyetem tanárképzése érdekében több éven át tartó, kimagasló tevékenységet fejtett ki. Az elismerést idén Pósné Rácz Annamária, a Debreceni Egyetem oktatási igazgatója kapta.

Jausz Béla-díjjal ismerték el a Debreceni Egyetem gyakorlóiskoláinak és partneriskoláinak tanárait, akik az egyetem tanárképzésének érdekében több éven át tartó, kimagasló tevékenységet fejtettek ki, és az oktatás-nevelés terén kimagasló eredményt értek el. 2022-ben két egyetemi fenntartású iskola egy-egy tanárának és két partneriskola egy-egy pedagógusának ítélte oda a Debreceni Egyetem Szenátusa az elismerést.

A díjat ebben az évben Bikesicsné Ország Katalin, a Debreceni Egyetem Balásházy János Gyakorló Technikuma, Gimnáziuma és Kollégiuma tanára, Homolya Ferenc, a Medgyessy Ferenc Gimnázium, Művészeti Szakgimnázium és Technikum tanára, Irinyi Tamás, a Debreceni Református Kollégium Gimnáziuma és Diákotthona tanára, valamint Szanics Anikó, a Debreceni Egyetem Kossuth Lajos Gyakorló Gimnáziuma és Általános Iskolája tanára vehette át.

Forrás: DE M. Tóth Ildikó Sajtóközpont, hirek.unideb.hu – BZ

72 hallgató dolgozott az Unilever nyírbátori gyárának innovációján

A 24 mérnökhallgatóból álló csapat az Unilever Mérnökök Ligáján csapott össze.

Idén 10. alkalommal indította útjára az Unilever Magyarország Kft. a felsőoktatásban részt vevő hallgatók körében a Mérnökök Ligája esettanulmányi versenyét, melyen az elmúlt 10 évben több mint 300 csapat vett részt. A háromfős csapatok egy valós eseten keresztül bizonyíthatták elméleti és gyakorlati tudásukat, hiszen egy konkrét gyári problémára kellett ötletes és hatékony megoldást találniuk.

2022-ben a Mérnökök Ligája nyírbátori feladatára 5 egyetem összesen 72 hallgatója jelentkezett. A jelentkezőkből 12 csapat jutott be a döntőbe. A döntős csapatok a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, a Debreceni Egyetem, valamint a Nyíregyházi Egyetem hallgatói közül kerültek ki. Külön öröm, hogy 6 női műszaki hallgató is jelentkezett a versenyre.

Figyelembe véve a témát és a döntő helyszínét, a jelentkezők két különböző feladat közül választhattak, melyek mindegyike egy-egy gyártási folyamat innovációját tűzte ki céljául. A Nyírbátor Háztartás-vegyipari Gyár kihívása az „Eljött a robotok kora. A jelenlegi manuális 5 literes termék palettizáció helyett automatizált palettizációs megoldás kifejlesztése a Gutenberg soron” címet kapta. A feladatok többek között a pályakezdők angol nyelvű, prezentációs, LEAN problémamegoldó, valamint pénzügyi tervezéshez fűződő kompetenciáit vették igénybe. Mindemellett a zsűri a győztesek kiválasztása során értékelte a szemléletességet, a kreativitást, az összefüggések és kontextusok bemutatását, valamint az Unilever Magyarország Kft. értékeinek megjelenítését is (úgy mint biztonság, emberközpontúság, minőség, fenntarthatóság).

Az Unilever Magyarország Kft. az esettanulmányi verseny alatt folyamatos támogatást biztosított a hallgatóknak, így például a versenyzők gyárlátogatáson mérhették fel élesben a terepet, valamint folyamatosan tudtak konzultálni az Unilever mérnökeivel is. A háromhetes folyamat eredményeként a megálmodott innovációkat a hallgatóknak az Unilever Magyarország Kft. gyáraiban kellett szakmai zsűri előtt angolul prezentálni. A zsűritagok között a Debreceni és Nyíregyházi Egyetem zsűritagjai mellett kifejezetten érintett gyári mérnökök is voltak, akik a leginkább gyakorlati szempontból vizsgálták a megoldásokat, hiszen ezeket az innovációkat a vállalat valóban be szeretné vezetni a későbbiek során.

A dobogós mérnökhallgatók értékes Apple nyereményeket kaptak, de a többiek sem tértek haza üres kézzel. A hallgatók elmondása alapján az esettanulmányi verseny kifejezetten értékes tapasztalat

volt számukra, főleg azért, mert a tudásukat egy nemzetközi vállalat is elismeri. Nem is akárhogy, hiszen jelenleg is számos olyan kolléga dolgozik a vállalatnál, akik szintén a Mérnökök Ligáján keresztül csatlakoztak az Unileverhez, amely az egyik vezető FMCG vállalat, hiszen a világ 50 legértékesebb márkája közül 14-et gyárt.

Az Unilever oldaláról Vadim Markin nyírbátori gyárigazgató elmondta, hogy „A ma valutája a készség, és ezzel a versennyel éppen ezeket a 'skilleket' tudják a fiatalok kiépíteni. Az Unilever számára pedig ez a verseny több, mint egyszerű rendezvény: hiszen egyetemi kurzusok, Facebook-oldal épül azzal a céllal, hogy a hallgatók beleláthassanak az Unilever gyárainak mindennapjaiba és karrierlehetőségeibe.”

A Nyírbátori gyár a most befejezett bővítési beruházás eredményeként Európa legnagyobb és legmodernebb háztartásvegyipari gyára lett, mely modern, étellel teli terekkel és fiatalos munkakörnyezettel várja az érdeklődőket. Akik szeretnének bepillantani az üzem mindennapjaiba, azokat júniustól havonta nyitott napokkal és vezetett gyári sétákkal várja a gyár csapata. Az egyre növekvő népszerűségnek örvendő Mérnökök Ligája pedig jövőre is visszatér!

A nyírbátori forduló helyezettei:

Az első helyezett – KF38 csapat:

Vavrek Roland, Török Ábel és Bartha Zoltán

A második helyezett, a Debreceni Egyetemről – The Black Files csapat: Fekete Ádám, Fekete Balázs és File Máté

A harmadik helyezett, a Debreceni Egyetemről – Druszák csapat: Zséder Balázs, Horváth Balázs és Kósa Balázs

Eljön az éjfél, ragyog a holdfény

Május 27-én került megrendezésre immáron 46. alkalommal a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karának méltán híres programsorozata, az Éjféli Koncert. Az eseménynek most is a Liszt terem adott otthont.

Az estet a több mint öt évtizedes múlttal rendelkező Balmazújvárosi Ifjúsági fúvószenekar, a **BEKTON** indította. A jellegzetes türkizkék egyenruhában feszítő tagok között egyaránt megtalálható profi és amatőr zenész is. A formáció repertoárja a legszélesebb közönségigényt kielégítve, a klasszikus fúvós muzsikától a mai modern feldolgozásokon keresztül, az ismert filmzenékig terjed. A karnagy, Bekker Gyula elmondása szerint évente 40-50 fellépésük van, amelynek felét külföldön teljesítik. Koncerteztek már számos európai országban: Ausztriában, Belgiumban, Csehországban, Dániában, Franciaországban, Görögországban, Hollandiában, Lengyelországban, Luxemburgban, Németországban, Olaszországban, Portugáliában, Romániában, Svájcban, valamint Kínában is. A produkció lezárásában John Lennon Imagine című dalának feldolgozását hallhattuk, melynek üzenete újból nagyon aktuális lehet, továbbá egy jellegzetes balkáni, illetve ír zenét.

A Bekton zenekar előadása után a **KELET BRASS BAND** fergeteges műsora következett. A hat főből álló formáció több országos és nemzetközi utcazeneverseny első helyezését és közönségdíját tudhatja magáénak. Különleges show-műsorukat hatalmas ér-

deklózással fogadták Szlovákiában, Romániában, Ausztriában, Hollandiában és Belgiumban is. Az Éjféli Koncerten elhangzott két fantasztikus Korda Gyuri bácsi-, Balázs Klári-remix: a nyolcvanas évek óta a szerelmesek nagy kedvence a Mamma Maria, valamint az örök klasszikus, a Reptér. Az est hangulatát még tovább fokozta a Coffin Dance (koporsós mém) zene remek átdolgozása.

A két kiváló fúvós formációt a Dumaszínház és a Showder Klub állandó fellépője, Musimbe Dennise stand up comedyje váltotta. Jó volt egy kis pihenés a nagy zenélések közepette, ezentúl megtudhattuk Dennise szórakoztató előadásából, hogyan kell romantikus lánykérést szervezni Párizsban az Eiffel-torony tetején, milyen szépségei vannak a kisgyermekes családi életnek, s hogy kollégája, Hadházi Laci mit tenne, ha megnyerné a hatos lottót.

A vendégfellépők sorát Magyarország legismertebb pop-swing zenekara, a **SWING Á LA DJANGO** zárta. Különleges stílusötvetet teremtettek azzal, hogy zenéjük hangzásában harmóniára talál a pop zene, keverve a magyar autentikus folklórzenével, a francia manouche swinggel, és az argentin bossanovával. Ezen stílusok mixének eredménye ez az általuk hungarian django swingnek nevezett egyedi stílus. A produkció egytől egyig saját számokat tartalmazott, de a számok közben mindig nagyhangsúlyt kapott a zenészek magán kis jamelése, örömméneje. A zongorista mesteri játéka egészen lenyűgöző volt, számomra ő volt az abszolút kedvenc, továbbá a zenekart vezető Junior Prima díjas hegedűművész, ifj. Sárközy Lajos is bámulatos profizmussal játszott. Összeségében egy nagyon izgalmas, zseniális műsort láthattunk a Swing á la Django banda előadásában.

A műsorszámok között kétszer volt egy-egy nagyobb szünet, amikor is értékes tombolanyereményekben részesülhettek a szerencsés vendégek. Libris könyvtalványtól kezdve, masszakuponon át, akár strandbelépőt is lehetett nyerni. A két konferanszié, műsorvezető vitte a show-t, nagyszerűen fenntartották a kitűnő hangulatot.

Az esemény fő attrakciója, a tényleges Éjféli Koncert pontban tizenkettőkor kezdődött. Az est házigazdája és főszervezője a végzős karmester–fúvószenekari karnagy MA szakos Varga Krisztián volt, aki a Zeneművészeti Kar Hallgatói Önkormányzatának az elnöke is. A hallgatók előadásában humoros jeleneteket láthattunk a kar életéből egy pár zenés intermezzóval, poénos játékkal színesítve. Itt jegyezném meg, hogy igazán primán szólt Nina Simons Feel Good című számának feldolgozása a végzősök prezentálásával. A

produkciónban közreműködött **DUFFEK MIHÁLY** zongoraművész, egyetemi tanár, aki az Éjféli Koncert alapítója is egyben. Az ő előadásából megtudhatta a tisztelt publikum, hogy húsz év múlva milyen modern és korszerű eszközök állnak majd a zene szakos hallgatók rendelkezésére.

A műsor fináléja az **ÉJFÉLI KONCERT HIMNUSZA** volt, melyet a már fentebb említett Varga Krisztián írt és komponált. A fenomenális dalt a hallgatók egy nagy zenekarként adták elő.

Pótor Balázs,

fotó: Mocsári Anna, Csontos Máté, Atomic Média,

Készen álltok?

Mire, mire, hát az ideai Campus Fesztiválra! Már nem sokat kell aludni, hogy július 20. és 24. között újra a megszokott helyszínen, a Nagyerdő árnyas fái alatt tombolhassunk kedvenceink zenéire. Új találkozások, barátságok és akár szerelmek köttethetnek, miközben a világ kisebb-nagyobb dolgait is megvitathatjuk egy-egy fröccs vagy sör mellett.

Tematikus és totál összevissza cikkeinkben már ajánlottunk figyelmetekbe számtalan, jobbnál jobb, érdekesebbnél érdekesebb előadót, zenekart. Akadnak még azonban bőven, akikről nem ejtettünk szót. Nem, természetesen nem olyan csapatokról akarunk írni, amelyeket elfelejtettek meghívni, hisz róluk miért is tudósítanánk, hanem olyanokról, akik itt lesznek. Hogy is mondta Störzc Pepi, a Magyar Rocktanácsügyi Hivatal tiszteletbeli elnöke? Valahogy így: „Ha nem vagy próféta a saját hazádban, eredj, és tanítsd meg rockolni az eszkimókat!” Ne kérdezzék, miért idéztük őt, hirtelen felindulásunkban úgy éreztük, ide illik, de lehet, hogy mégsem...

Nem ejtettünk még szót egyik kedvenc produkciónkról, a **BUDAPEST BÁR**ról. Egy régi sláger jut róluk mindig eszünkbe, amely így kezdődik: „Fizetek, főúr, volt egy feketém...” Amikor Farkas Róbert 2007-ben gondolt egyet, és a kávéházi cigányzene népszerűsítését tűzve ki célul, létrehozta ezt a formációt, biztosan nem látta előre, milyen közönségszolgató, szuperélményt nyújtó társulattá válnak az évek során. Eredetileg egy lemezt tervezett, ami meg is jelent a magyar underground figuráinak közreműködésével, csupa ismert és kevésbé ismert kuplé, sláger feldolgozásával. Az azóta eltelt idő alatt kialakult egy nagyjából stabil énekesgárda a zenészek mellett. Rendszeresen fellép velük Németh Juci, Lovasi András, Kiss Tibor, Szűcs Krisztián vagy Frenk, hogy csak néhány nevet említsünk. Az egykor pusztán újraértelmezett dalokat tartalmazó repertoár is frissült, a közreműködők közül többen is írtak kifejezetten ide szánt számokat. Akárhogy is nézzük, mára rang velük fellépni, nem is tudunk olyan előadóról, aki visszautasította volna a velük való kooperációt. Stramm Aranka, aki egyetemistaként alkalmi rúdtáncos keresett pénzzel egészíti ki az otthonról kapott apanaszt, különleges akciót tervez a Budapest Bár ideai koncertjén. Megbeszélte a szervezőkkel, hogy a zenekar mögé felállított fémrúdon mindenféle kunsztokat mutat majd be a közönség örömeire, ezzel is erősítve kicsit a báros, buja hangulatot. Mivel akciójáról rajtunk kívül nem tud senki, biztosan sokakat meglep majd. Hopp, most elárultuk a titkos tervet! Ajjaj...

Ki a fene gondolná, hogy a legórājongó Fluor Tomi és a nem Cameron, de Diaz által alapított **WELLHELLO** már nyolc éve tolja az ipart? A Rakpart című dalukat az is ismeri, aki az utóbbi éveket egy lakatlan szigeten töltötte úgy, hogy rákhalászaton és úszáson kívül semmi mással nem foglalkozott. (Na jó, ha valaki mondjuk tényleg csak ezt csinálta, akkor lehet, hogy nem is hallott még róluk.) Készült már velük film is, voltak egy ideig letiltva az ország egyik legismertebb rádiójában, de azért nem panaszkodhatnak arra, hogy nem játszanák szerzeményeiket rendszeresen. Szerintünk mindenki tud róluk mindent, nem is cifrázzuk tovább, hallgassa és nézze meg őket mindenki, aki szereti.

Juhász Marci, aki kedvenc színészének nevét választotta művésznévül (hú, ez helyes nyelvtanilag?), még csak három éve robbant be a köztudatba. **DZSÚDLÓ**, mert hogy róla van szó, pop-trapben nyomul, és szókimondó, önreflexív számokkal varázsolja el a nagyérdeműt. Sztojtkovics Barna barátom, aki önkéntes szociológus, és egyben a hazai pop-rock szcéna önjelölt szakértője, gőzerővel dolgozik egy könyvön, amiben pont az ilyen jellegű, ma népszerű előadók produkcióinak hatásmechanizmusát elemzi. Olvastam pár fejezetet belőle, és el kell mondanom, igen érdekesnek ígérkezik a mű. A munkacíme: Ki mondta neked azt, hogy amit éneklek, az igaz? Mivel Barna titoktartási szerződést íratott velem alá, egy sort sem árulhatok el abból, amit olvastam, de elárulhatom, Dzsúdló is szerepel a kötet lapjain. Egyik olvasónk pont most kérdezi, igaz, hogy Dzsúdló dobogós helyezett volt tavaly a Hogyan válassz magadnak blőd és fantáziátlan nevet? című versenyen? Nem, kedves olvasónk, ez fake-hír, csak a rosszakarók terjesztik, akik meg vannak győződve arról, hogy ők mindent sokkal jobban tudnak bárkinél. „Mezőzomboron, egy borsodi faluban nevelkedett, vallásos családban, édesanyja

hitoktató, nagymamája sekrestyés, nagypapája pedig kántor volt. Már általános iskolában elkezdett foglalkozni az énekléssel, később pedig a Miskolci Zrínyi Ilona Gimnázium dráma tagozatára járt, ahol Young Majréval (Maier Péterrel) zenélt, és akkoriban alapítottak is egy indie rockbandát. Falunapokra is jártak előadni, és még saját próbatermük is volt, ahol tudtak gyakorolni” – olvashatjuk róla a wikin, de többet nem idézhetünk, nehogy bepereljenek bennünket. Elég az hozzá, hogy száz szónak is egy a vége, lehet bulizni az ő dalaira is majd a Campuson, de mi szoltunk előre, hogy senki ne lepődjön meg, ha szókimondó szövegeket hall!

A névválasztáson nem sokat agyalhatott a **FIÚK** nevű formáció sem. (Jelzem, vannak előképeik már a magyar zenei szcénában, annak idején nagyot futott alternatív körökben a Bárdos-Deák Ágnes által alapított Ági és a Fiúk, valamint a néhány lemezt is megélt, soft-popot játszó Azok a fiúk.) Ezzel a nemes egyszerűséggel odakent bandanévvel azonban senki sem versenyezhet. A csapat tagjai amúgy tényleg fiúk, öten vannak, és funkos, soulós muzsikát tolnak, ha színpadra kerülnek. Fikász Mátyás, aki jól ismert zeneesztéta, azon véleményének adott hangot, hogy ebben az ötösfogatban nagy potenciált lát. Most még kevésbé ismertek, de ha kellően kitartóan dolgoznak, nem tántorodnak el céljaiktól, és kidolgoznak egy csak rájuk jellemző hangzást, akár sztárok is lehetnek. Mátyás barátunk kétségkívül magvas megállapításával csupán az a baj, hogy gyakorlatilag bárkire igaz lehet, tehát úgy ahogy van, nem jelent semmit. Köszönjük a figyelmet, hallgassák meg a Fiúk zenekart. Színpad előtt gyülekező lelkes lányok előnyben!

Itt lesz a hazai fesztiválok legkedveltebb, mára már nélkülözhetetlen párosa, **KORDA GYÖRGY ÉS BALÁZS KLÁRI** is. Tudták, hogy Klárka itt született, a debreceni klinikán? Én sem tudtam, míg el nem árulta nekem egy sok-sok évvel ezelőtt készített interjú során. Az örökifjú énekesnő és társa, akit sokan Gyuri bácsiznak, mindig megmozgatja a náluk fiatalabb generáció képviselőit is, de fellépésük a középkorú vagy annál idősebb érdeklődőket is a kicsábíthatja a Campus Fesztiválra. A Reptér című örökbecsű sláger újrafeldolgozása a Covid-időszak után ismét a köztudatba katapultálta őket. Biztosak vagyunk abban, hogy nem tévedünk, amikor azt állítjuk, tömeges tombolás várható fellépésükön. Oltványi Péter, a Slágerek mindenkinek című rádióműsor főszerkesztője speciális ajándékkal készül a népszerű művészházaspárnak. Saját költségén gyártatott egy-egy Korda-Balázs Barbie babát, amelyeket koncert előtt, a backstage-ben ad majd át ünnepélyes keretek között. Reméljük, hogy Gyuri bácsiék nem olvassák e sorokat, nehogy hamarabb megtudják, micsoda meglepetéssel készül a derék és lelkes rádiós szakember.

Egy külföldi előadóval zárjuk ezt a röpké ajánlót. A nő dalszerzők táborát gyarapító Charlotte Mary O'Connor, az **CHARLOTTE OC** is ellátogat hozzánk. A huszonhárom éves ír énekesnő valahonnan a soul vonaláról indult, de elektronikus hatásokat is felhasznál zenéjében. Olyan régi, nagynevű előadók nyomdokain jár, mint Billie Holiday, Aretha Franklin, Lou Reed vagy Leonard Cohen. Dalai teljesen hétköznapi helyzetekből táplálkoznak, a monumentalitás helyett inkább az egyszerűséget emeli be és lényegíti át egyfajta sajátos költészetté. Vajon sikerül megnyernie a Campus Fesztivál híresen igényes közönségét? Erre a kérdésre mi is csak akkor tudjuk meg a választ, amikor már túl leszünk a koncertjén.

Jöjjön, aki tud, jöjjön, aki számí! Vár a fesztivál, mely minden lélegzetet elállít! Mi ott leszünk, találkozunk a színpadok előtt, a falatozóknál, a kanyargó kis utakon, a fák alatt, a föld felett!

Erjedovivszki Ervin

Készen álltok?

Fedezd fel Debrecen utcáit!

Tarts velünk továbbra is egy rendhagyó virtuális városnéző túrán Debrecen utcáin, terein az ismert és kevésbé ismert épületek, rejtett kincsek nyomában! Kalauzod egy bölcsészből lett idegenvezető és egy hobbifotós biológus lesz.

Véget ért a félév, lemennek a vizsgák, és kezdődhet a nyár. Ennek jegyében most egy olyan helyet mutatunk be nektek, ami mindenki számára ismerős, és messzire sem kell menni érte. De vajon tényleg ismerjük minden rejtett zugát, értékét? Ismerjétek meg jobban az Egyetem téri parkot!

Debrecen kétségkívül egyik legszebb középülete a Debreceni Egyetem főépülete. A turisták számára sokszor a Versailles-i kastélyhoz hasonlított „palota” mind méreteiben, mind építészeti megoldásaiban egyedülálló, és nem csak Debrecen, de az ország és Európa egyik legszebb egyetemi épülete. Nem lenne azonban teljes az egyetem látványa az előtte elterülő hatalmas park nélkül, mely kiváló helyszíne diplomaosztó utáni családi fotózásoknak és romantikus randevúknak éppúgy, mint egy kávézással egybekötött pihentető sétának két előadás között. A sétányokkal, díszmedencével és térlépcsőkkel díszített teret érdemes egyszer azért is körbejárni, mert a tiszafák és a gyertyánsövények között tele van hely- és kultúrtörténeti jelentőségű szobrokkal.

Bár az egyetemet 1912-ben alapították, a nagyszabású építkezés miatt a főépület avatására 1932-ig várni kellett. Ekkor kezdődött el az épület előtti park rendezése, mely végül nem csak Debrecen legnagyobb, de legszebb köztere is lett. A 33 ezer négyzetméte-

Archív kép: fortepan.hu – Kriss Géza adománya

res teret Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter elképzelése és megbízása alapján Kertész K. Róbert államtitkár tervezte, középpontjában a 65×20 méteres vízmedencével. Az új tér kialakítása igazodott ahhoz a nagyszabású városrendezési tervhez, melynek során Borsos József főépítész és Pohl Ferenc főkertész elképzelése szerint kiépült a Nagyerdő.

Az akkor még Tisza István nevét viselő teret díszítő szobrokra Klebelsberg Kunó kultuszminiszter hirdetett pályázatot. Az első,

Archív kép: fortepan.hu – Szalai Zoltán adománya

Méliusz Juhász Pétert, a magyar református egyház szervezőjét ábrázoló szobrot, Füredi Richárd alkotását, 1934. május 17-én leplezték le. Az avatóünnepségen Varga Zsigmond, az egyetem rektora köszöntőjében hangsúlyozta: „E gyönyörű térről sugárút nyílt meg a város szívébe. Ez az út összeköti a Nagytemplomot és a Kollégiumot a Tisza István-egyetemmel, a múltat a jelenel... Abban a biztos hitben tehát, hogy Méliusz nagy lelke a múltból akadálytalanul átkapcsolódhatik a jelenbe, szobra örök jelképül fog szolgálni.” A további három műalkotást öt évvel később, 1939. április 27-én avatták fel a Debreceni Református Kollégium 400 éves jubileumi ünnepségsorozatának keretében. Ekkor került a térre Huszár Gál, a debreceni nyomda alapítója, Szenczi Molnár Albert fordító, zsolttáríró és Komáromi Csipkés György bibliafordító szobra, és ugyanezen a napon helyezték el az egyetemi templom alapkövét is. Bár a négy művet négy különböző szobrász – Füredi Richárd, Ohman Béla, Pásztor János és Kisfaludi Stróbl Zsigmond – készítette, mégis egységet alkotnak, hiszen a magyar reformáció jelentős alakjait ábrázolják és utalnak a Református Kollégiumra, a Debreceni Egyetem szellemi elődjére.

A tér végső formáját a 2. világháborút követően nyerte el: ekkor került szökőkút a tér közepére álmódott medencébe, melynek szélére 1965-ben hat, életnagyságúnál nagyobb bronzszobrot helyeztek el. A napozó, vízzel játszó férfi és női aktokat ábrázoló szobrok szintén nem egy művész alkotásai. Az Ágat tartó nőt Madarassy Walter, a Vízbe nyúló fiút Várady Sándor, a Pihenő nőt Varga Imre, a Napozó férfit Ungváry Lajos, a Leányaktot Radó Károly, az Ugró férfit pedig Marton László készítette.

A Prédikátorok szobrai és a medencét díszítő aktszobrok mellett a főépület előtt két másik szobor is áll. Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobrászművész 1927-ben készült, gróf Tisza Istvánt, az egyetem egykori névadóját és miniszterelnököt ábrázoló szobrát 2016. október 31-én, Tisza István halálának évfordulóján, Juha Richárd szobrászművész Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi minisztert ábrázoló szobrát pedig 2018. május 15-én avatták fel a főépület előtti dísztéren. A Kémia épület felé haladva egy másik szobrot is felfedezhetünk útközben: a Debreceni Református Kollégium polihisztor tanárát, a Magyar Faustnak és ördögös professzornak is nevezett Hatvani Istvánt ábrázoló ülő szobor 1971 óta díszíti a campusot.

Erdei Nóra, fotó: Löki Viktor

Aki számunkra példakép

Interjú Lenner Ádámmal

Lenner Ádám a DEHÖK Hallgatói Környezetvédelmi Bizottságunk egykori alapító tagja és elnöke, a Tiszatáj Közalapítvány természetvédelmi és talajgazdálkodási menedzsere. Ádám jelenleg a Bizottság egyik alumni tagja, közösségünk életét a mai napig gondos figyelemmel kíséri és támogatja. Örömmel töltött el a beszélgetésünk, hiszen egy különösen nyitott, tudatos, elfogadó és segítőkész személyiséget ismerhetünk meg benne. Lássuk hát, hogyan válaszolt kérdéseimre.

Somogyi Zsuzsanna: Honnan jöttél, és merre tartasz?

Lenner Ádám: Jelenleg van három diplomám, természetpedagógus, tájgazdálkodási mérnök, illetve természetvédelmi mérnök. Most csinálom a doktorit a szürkemaráhák utógondozásáról, és van körülbelül kilenc szakmám, ami nagyrészt az agrárhoz kötődik. Ezek azért gyűltek össze, mert sok minden érdekel, és ha az ember energiát, időt tesz bele, akkor könnyen teljesíthető. És ha volt rá lehetőségem, akkor miért ne? Ebből adódik az, hogy a személyiségem érdeklődő, megfigyelő, kicsit reformáló hajlammal megáldott. A közösségekben nagyon sokszor ösztönösen kovászoként léptem fel. Ezek alakították úgy az életemet, hogy amit több mint tíz évvel ezelőtt megálmodtam, most abban az álomban sikerül élnem. Ez egy pillanatra csalódottságot okozhat, mert mindig az odavezető út az izgalmas, nem pedig az, amit elérsz. De mindig újabb álmokat és célokat kell keresni.

A kétezres évek óta foglalkozom a pszichológián belül az önismerettel. Fontos,

hogy előbb magammal legyek rendben, azután érdeklődjek mások iránt. Amíg az ember fiatal, és érez arra hajlandóságot, hogy a komfortzónáját elhagyja, akkor tegye meg, mert azzal fejlődik akár a személyisége, akár a tudása. Ezért is mentem Angliába, majd Amerikába. Igaz, az elsődleges motivációm a terület megismerése volt az adott helyszíneken, ahová mentem, ehhez volt eszköz a munka és a tevékenység. Illetve ami még engem jellemez, hogy tízéves terveim vannak, ezeket próbálom megvalósítani, hogyha a környezetem is lehetővé teszi rá. Ezek nagy vonalakban megálmodott távlati tervek. A rövid távú tervek sokkal konkrétabbak. De ez a puzzle valahol mindig összekapcsolódik, hogy az, amit tíz éve csináltam, az kapcsolódjon egy olyan mostani tevékenységhez, ami hasznos nekem is, és a környezetemnek is.

S.Zs.: Milyen most kitűzött célod van?

L.Á.: Az elsődleges szempont, hogy a kisfiam egy mentálisan és fizikálisan egészséges környezetben tudjon nevelkedni. Emellett céloom olyan anyagi biztonság megteremtése, ami által szellemileg ki tudunk bontakozni, és egy középosztálybeli réteget tudunk képviselni. Az én olvasatomban ebbe beletartozik a természetvédelem, a körülöttünk élő fajok védelme. Ehhez

kapcsolódóan példamutatással teremteni olyan közösséget és adni olyan már meglévő közösségeknek, amelyekkel kölcsönösen tudunk egymástól tanulni. Hiszek a gyakorlati tapasztalatban és a közösség összefogásában. Ehhez persze kell egy személyiség is, ami kompromisszumkész a társakkal való együttműködésre.

S.Zs.: Mi történik a Szamárhát-tanyán, és az hogyan segíti a környezeteteket?

L.Á.: A Tiszatáj Környezet- és Természetvédelmi Közalapítványnak vagyok a munkatársa, amely 1991-ben jött létre. 1995 óta próbálja védeni a helyi, lokális természeti értékeket. Az elmúlt több mint tíz évben a Közalapítvány területe nem növekedett, csak fejlődött, vagyis a munkaeszközök hatékonyabbá váltak. A Tiszatáj Közalapítvány 80%-ban a Kesznyéti Tájvédelmi körzetben végzi működését, amelyen a Szamárhát-tanya egy bázisként funkcionál. Ez nemcsak a géppark és a jószágok központi helye, hanem az érdeklődők környezeti nevelésének a színtere is egyben, hiszen a tanyán található tájház vendégházként is szolgál. A tanya szó alatt tulajdonképpen egy majorságot, telepet értünk 500 szürkemaráhával, 100 bivallyal. Bemutató jelleggel tartunk nóniusz lovakat, parlagi szamarat, parlagi kecskét, rackajuhot. A fő célkitűzésünk nem a profithajszolás, hanem az, hogy a természeti értékeket megőrizzük, és elhagyjuk azokat a gazdálkodási módokat, amelyek negatívan hatnak az élővilágra. A jószág pedig legelése és trágyázása révén hozzájárul az élőlények működéséhez, illeszkedik a körforgásba. Emellett génmegőrzést végzünk, és egy gulyásunk által a pásztorkultúrát is őrizzük. Június közepé-

től kezdődik a kaszálás, nyár végén-ősszel a betakarítás. Mindig alkalmazkodunk az adott év sajátosságaihoz, idén ilyen az aszály. Próbáljuk úgy alakítani, hogy ezt minél kevésbé érezzék meg a jószágok és a természet. A tájvédelmi körzetért a Bükk Nemzeti Park felelős, folyamatosan tartjuk a kapcsolatot a természetvédelmi örökkel, ilyen módon kölcsönösen segítjük egymás munkáját. Kihelyezett tanszéke vagyunk a Debreceni Egyetem Természetvédelmi Állattani és Vadgazdálkodási Tanszékének. Nagyon sok hallgató volt már nálunk szakmai gyakorlaton vagy rövidebb látogatáson. A szakterületükhöz illően igyekszünk kidomborítani azt az oldalt, ami hozzájuk közelebb áll.

S.Zs.: Milyen életvitaliszerűen ott lakni, távol a város zajától?

L.Á.: A vendégek szokták mondani, hogy „Úristen, milyen jó itt lenni!”. Csak amikor ők ott vannak, akkor a kollégák nem dolgoznak, nem búgnak a gépek. Mindennek megvan az előnye és hátránya. Az előnye

az, hogy szép a környezet, tiszta a levegő, körülöttünk pezseg az élet, és ez nagy pozitívum. Maga a csöndesség az négy óra után és hétvégén adatik meg, de ez évszaktól és naptól is függ. Azt lehet érezni, hogy hábr tanyán lakik az ember, és kevésbé van magánélete, mégis az ott dolgozók szeme elé kerül. Ha már csak a kertemre gondolok, nincs eldugva, így bárki kritikálhatja. De ez a környezet mégis sok mindenért kárpótol. Ez a másfél éves kisfiam fejlődésén is látszódik, ami a változatosabb környezetnek köszönhető. Legutóbb például pár száz méterre a

kertünk alatt háromezer nyári lúd volt. Az is egyfajta zaj, de jó zaj. A kert, amit kialakítottam, hármunk zöldségigényét fedezi. Az építkezés miatt a sárgaföld került a tetejére, ezért négy-öt évvel ezelőtt teljesen új talajt alakítottam ki. A terméketlen felső réteget négyéves trágyára és a környezetünkben található réti talajra cseréltem, majd egy évig hagytam pihenni. A mai napig minden évben pótlom a szervesanyagot, kisebb odafigyeléssel is nagyon jó termésátlagot lehet elérni. A biodiverzitást kis területen is fel lehet húzni, ha bizonyos dolgokat tudatosan juttatunk oda. A falevelek, a komposzt, a szerves trágya, mind alkalmas arra, hogy beindítsa az élővilágot. Én például százkilós bükk korongokat is tettem le a kertben, ami csak a rovaroké.

...FOLYTATJUK.

Addig is csekkoljátok *kobold_goblin* Instagram-oldalát, hogy fotók által is bepillantást nyerjétek Ádám és a Szamárhátanya életébe!

Írta: SOMOGYI ZSUZSANNA bizottsági tag

Fesztiválozz szemét nélkül!

Magyarországon 2019 óta minden nagyobb fesztivál bevezette a repohárrendszert. Ez ugyebár azt takarja, hogy betétdíjas a pohár, szóval amikor megveszed, az itald mellett fizetni kell a pohárért is, de ezt a rendezvény végén visszaválthatod, és így az árát is visszakapod. Ez a rendszer 1,5 millió egyszer használatos poharat tud kiváltani fesztiválonként. Ez már önmagában egy nagyon jó kezdeményezés, de ezen túl te egyénileg is tudsz tenni azért, hogy egy tisztább helyen szórakozz egy hétig.

Csökkentsd vagy ne használd az egyszer használatos műanyag termékeket. A petpalackot kiválthatod bármilyen kulaccsal. Ezzel még hozzá pénzt is spórolhatsz, hisz rengeteg ivókút van az ilyen jellegű rendezvényeken, ahol újra tudod tölteni. A szívószálakat akár el is hagyhatod, de ha ezt nem szeretnéd, már pár száz forintért lehet kapni fém vagy üveg szívószálakat. Az evőeszközök esetében pedig az a legegyszerűbb és a legolcsóbb megoldás, ha otthonról viszel magaddal ilyen kellékeket.

Ha elvitelre fogyasztasz ételt, érdemes vinned magaddal jól zárható dobozt. Ez azért is hasznos lehet, mert ebből biztosan nem fog kifolyni a tartalma. A kávénál hasonlóan kérheted a saját bögrédbe/termoszodba. Sőt, mi több, sok helyen, ha viszel saját edényt/bögrét, elengedik a csomagolás díját.

Nyilván, mikor fesztiválozásra adja az ember a fejét, főleg, ha kempingben száll meg, elsődleges szempont számára, hogy a dolgai minél kisebb helyet foglaljanak. Ezért előszeretettel vásárolnak az emberek utazó méretű sampont/tusfürdőt. Ez kitart a fesztivál végéig, tovább viszont nem. Egy nyáron 4-5 ilyen kis flakon szemetet is termelhet az ember, ám ezt kiválthatod szappannal és

szilárd samponnal, amik nem mellesleg azért is nagyon szuper, mert tovább tartanak, mint a rendes kiszerelesű termékek.

Egyre több és több intézkedést vezetnek be a fesztiválokon, hogy hulladékmentessé tegyék a rendezvényt. Többek között néhány helyen bevezették például a hordozható hamutálat, ami egy felfújható petpalack, ezért elég vastag, hogy ne olvadjon el, és mivel csavaros, könnyen zsebre tehető anélkül, hogy bekoszolná a ruhád. Így nem kell eldobnod a csikket, hanem tudod hol tárolni, míg a következő szemeteshez érsz.

Ezeket az ötleteket nemcsak fesztiválokon, hanem a mindennapjaidban is tökéletesen tudod alkalmazni, és nemcsak „zöldebb” leszel, de hosszú távon rengeteget tudsz spórolni velük!

*Írta: PAPP ORSOLYA ANNA bizottsági tag
Kép forrása: <https://1bestlinks.net/xJMfm>*

Dream Theater: Hervadok (Wither)

Engedd ki, engedd el!
Érezd az ürességet,
Minden bizonytalan... találd meg a szavakat és engedd el!

Bámulok lefelé, újra csak lefelé,
semmi nem jut eszembe.
Találj egy helyet, ahol a vizet borrá változtatod!

De úgy érzem, sehová sem jutok,
és semmit nem fogok befejezni.

Érzem, hervadok.
Tehetetlenül megadom magam.
Elismerem, már minden világos.
Elfáradtam, hagyom, hogy a történet írjon engem.

Kapcsold be!
Indítsd be!
Engedd, hogy az érzés átjárjon!
Hunyd le a szemed,
és idézd fel azokat, akiket egykor ismertél!

Nyilj meg, tárd fel!
Ne vesződj azzal, hogy elmondd, összerakd!
Csak csald elő!...
Engedd, hogy szökjenek az emlékek!
Felfal a rezzenéstelen áttetszőség,
feladom, beleolvadok.

Érzem, hervadok.
Tehetetlenül megadom magam.
Elismerem, már minden világos.
Elfáradtam, hagyom, hogy a történet írjon engem.
Hervadok, és elengedem önmagam.

Fénytörések a rácsokon,
világok, amiket felépiténél...

Belefulladás a halogatásba,
a saját szavaim törnek össze,
a legszebb munkáim hamvadnak el.
Az újrakezdés pusztá gondolata is megbénít.
Tépd ki újra, eggyel kevesebb!

Érzem, hervadok.
Tehetetlenül megadom magam.
Elismerem, már minden világos.

Érzem, hervadok.
Tehetetlenül megadom magam.
Elismerem, már minden világos.
Elfáradtam, hagyom, hogy a történet írjon engem.
Hervadok, és elengedem önmagam.

Fénytörések a rácsokon,
világok, amiket felépiténél...
világok, amiket magadnak teremtesz.

Szécsényi Nikolett felvétele

Pillanat. Egy képet?

Május végéig volt látható Csala Dorottya kiállítása a fenti címmel a Méliusz Juhász Péter Könyvtár Újkerti Fiókkönyvtárában. A képek a Per Pillanat Playback Társulat és a DESzínház immár három éve tartó együttműködésének gyümölcsei: Dorottya a 8. Országos Playback-színházi Találkozóan fotózott először playbackelőadást. A playbackszínház sajátos, a spontaneitásra és a kreativitásra épülő improvizációs és interaktív színházi forma. Egy playbackszínházi előadás során a közönség tagjai érzéseket, történeteket osztanak meg egymással, hogy megnézzék, amint azt a színészek visszajátsszák a színpadon. A műfaj sajátosságából adódóan minden előadás az adott pillanatban születik, és épp ezért nehéz megörökíteni: a videófelvételek például szinte élvezhetetlenek annak, aki nem volt jelen az adott előadáson. Csala Dorottya azonban művészi érzékenységgel ragadja meg a playbackelőadások legkifejezőbb momentumait – ennek bizonyítékeként az első playbackfotó-kiállítást még 2019 februárjában tekinthették meg a Debreceni Egyetem Elméleti Galériájának látogatói.

A Covid-19 járvány miatt elrendelt lezárások minden művészi ág találkozási lehetőségeit megtrikválták, 2020-ban a Per Pillanat Playback Társulat is mindössze öt előadást tartott. A tavalyi év is hasonlóan alakult, így a csapat idén nagy várakozásokkal készül az előadásokra. Különösen izgalmas szakmai lehetőség a 9. Országos Playback-színházi Találkozóon való részvétel: ez lesz a társulat megalakulása és a három évvel ezelőtti országos találkozó óta az első országos szemle, mivel a járvány az egyébként évente megtartott fesztiválokat is ellehetlenítette. A július első hétvégéjén, Budapesten zajló playbackszínházi találkozón a „Mennyit ért?” című előadással lép fel a debreceni társulat.

A járvány időszaka azért sajátos színházi élményt is adott: 2020. július 14-én „Karantémák” címmel, a nézőkkel közösen dolgozta fel a társulat az első nagy lezárás lelki hatásait. A playbackszínház egyik nagyszerű lehetősége éppen ez: az adott időszakban legfontosabb, a lehető legtöbb nézőt érintő és érdeklő témákkal foglalkozhat,

új, jobb narratívát alkotva még a nehezen viselt történekekből is.

Tavaly nyáron „Hullámaink” címmel került sor a Nyári Egyetemi Színházi Esték keretében a Per Pillanat Playback Társulat előadására. A cím nemcsak a járványhullámokra, hanem a nyáron meglátogatott folyók és tengerek hullámaira is utalt, és a nézők inkább erre rezonáltak, elsősorban a nyárhoz, az egymásra találásokhoz és az elválásokhoz kapcsolódó történeteket láthattunk.

Ebben az évben pedig egy szomorú esemény kapcsán élhettük át, milyen felszabadító lehet a playbackszínház által megteremtett közösségi élmény: az „És te, hogy vagy?” című előadásra éppen Ukrajna megtámadásának napján került sor. A háború okozta szorongást a színészek és a közönség tagjai is hordozták aznap. Így az egyéni élmények valamelyest már az előadás előtt is közősek voltak. Ugyanakkor nézőként is, színészként is valódi találkozásra kaptunk lehetőséget, és a közös aggodalmak, félelmek megjelenítése a terheket is közössé tette, amik ettől egy kicsit könnyebben viselhetővé váltak.

Lapzártakor a Per Pillanat Playback Társulat épp a címben idézett kiállítást megnyitó előadásra készült. De aki most lemaradt, az már kezdhet készülni a nyári előadásra: a Nyári Egyetemi Színházi Estéken garantáltan sor kerül playbackszínházi előadásra is. Konkrét cím természetesen még nincs, hiszen az előttünk álló hónapokban sok és sokféle esemény történhet, remélhetőleg inkább pozitív, mint negatív élményt jelentők. De bárhogy alakuljon is az életünk, jöjjön a legszebb vagy a legszörnyűbb vizsgaidőszak, sikeres vagy kudarcos megmérettetés, elismerés vagy homlokráncolás, az biztos, hogy a playbackszínészek minden élményt örömmel játszanak vissza. Ezért arra készülj, kedves olvasó, hogy eljössz és mesélsz, bármiről, ami számodra fontos; itt és most. Csala Dorottya pedig nyáron is fotózni fog – így a következő kiállításon már talán épp a te történeted köszön vissza egy pillanatképen.

K.E.M.

Díjat kapott az Egyetemi Élet

Idén is átadták a DUE Tehetségkutató Diákmédia Pályázatának díjait, a Debreceni Egyetem lapja második helyen végzett. A 2021-es megjelenések alapján a Pécsi Tudományegyetem Confabula című lapja után az Egyetemi Élet a második legjobb diáklap.

A tavalyi év volt az első, hogy mind a 11 Egyetemi Élet-lapszám online jelent meg a pandémia miatt. A témákból nem fogytak ki az újságírók, hónapról hónapra színvonalas és változatos témájú cikkeket tartalmazó lapszámokat olvashattunk. A díjazott diáklap kilenc rovatban kínál olvasnivalót: a Hírek, Háttér, Zoom, Zöldebbítő, Szép-szelet, Nézőpont, DE-ficit, Sport és a CUCU.

A híreket tartalmazó rovatot a hirek.unideb.hu oldalról válogatott, a Debreceni Egyetemhez kapcsolódó hírek töltik meg. Ebben a rovatban olvashattunk többek között a modellváltásról, az épülő biotechnológiai pilot kutatólaboratóriumról, elismert pedagógusokról, hallgatókról, dolgozókról, pályázatokról, és a felvételiéről. A szakmai napok, a kutatók éjszakája és az online DExpo rövid összefoglalóját is megtalálhattuk ebben a rovatban.

A Háttér című blokkban a Debreceni Egyetem Hallgatói és Doktorandusz Képviselő (DEHDK Sajtóiroda) és a DE Sajtóiroda írásai találhatóak. A tavalyi évben visszatérő téma volt a modellváltás. A februári és márciusi számban információt kaptunk az új működési formáról, míg a második áprilisi számban Bács Zoltán kancellár A nap vendége című műsorban tett nyilatkozatának összefoglalója kapott helyet. Az októberben a modellváltáshoz kapcsolódó béremelésről és az oltóanyaggyárról is esett szó, novemberben pedig az új bérstratégia elfogadásáról olvashattunk. Mindez bizonyítja, hogy az Egyetemi Élet kommunikációs csatornát teremt az egyetem és a hallgatói, tanárai között, fontos és hiteles tájékoztató pontot jelent.

A Zoom rovatban mindig felfedezhetünk egy-egy debreceni utcát. Pontosabban nem mi, hanem Löki Viktor, aki több éve járja Debrecen utcáit, hogy mindegyikről fotót készíthessen. Ezeket a fotóit hónapról hónapra megosztja az Egyetemi Élet olvasóival. A Fedezd fel Debrecen cikksorozat szerzői Erdei Nóra, a bölcsészből lett idegenvezető és Löki Viktor hobbifotós, biológus. Találunk itt még interjúkat is, Vona Lilla Kozák Lucát kérdezte 2020-ban elért sikereiről és jövőbeli terveiről. Az interjúalany 2020-ban Debreceni Egyetem Kiváló Sportolója elismerést kapott. Az első áprilisi számban Juhász Tibor Bakó Csabával, az FM90 Campus Rádió ügyvezetőjével beszélgettünk, aki többek között arról is mesélt, hogyan élte meg a rádiónál töltött 20 évet, és a rádióhallgatói szokások változásairól is szó esett. A következő áprilisi számban találhatunk egy újabb interjút a DEAC jégkorongcsapatának edzőivel, David Musiállal és Kecskeméti Áronnal. A novemberi számban a Learning Center átadójáról tudósítottak, decemberben pedig egy Végh Veronika-interjú kapott helyet ebben a rovatban. A kiemelt cikkekből jól látható a rovat tematikus sokszínűsége.

A Zöldebbítő című rovatot a DEHÖK Hallgatói Környezetvédelmi Bizottsága gondozza. Megtaláljuk a Bizottság aktuális híreit, tudósításokat különböző környezetvédő akciókról. A tavalyi

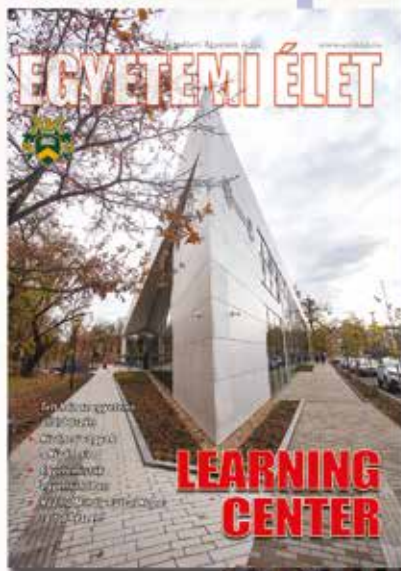

februári számban például Fekete Rita ajánl filmet, de olvashatunk gilisztakomposzt készítéséről, a házi készítésű krémes dezodorrról is 2021-ben. Megemlékeztek a Föld órájáról, és olyan további kezdeményezésről, amelyek által még inkább odafigyelhetünk környezetünk védelmére.

A Szép-szelet az Egyetemi Élet szépirodalmi rovata. A tavalyi évben a műfordítás dominált, visszatérő fordító volt Almássy Lehel, aki Leonard Cohen-, Rodrigo Amarte-, Tom Waits-versfordításokat, valamint Mary Shelley Frankensteinjének egy részletének fordítását közölte. 2021-ben Petneki-Szabylár Vilmos, Hargitay-Fadgyas Illyés több fordítása is helyet kapott, valamint az áprilisi számban Várnagy Rebeka saját verse jelent meg. A rovatot Cseresznye Gábor szerkeszti.

A Nézőpont az Egyetemhez kapcsolódó DESZínház tagjainak, valamint Szociológia és Társadalompolitika Doktori Program hallgatóinak rovata. A PhD-hallgatók a modern családokról, az online oktatásról, társkeresési szokásokról, párválasztásról és családalapításról, valamint a boldogság kutatásáról is publikáltak rövidebb cikkeket. A tavalyi februári számban találhatunk filmajánlót, híreket kapunk a DESZínház csapatának fellépéseiről és előadásairól, és ebben a rovatban kapott helyet a KULTopik rendezvénysorozat programjáról írt tudósítás is. A decemberi számban Gorcsev Iván írt az Ivan and the Parazol legfrissebb, Budai pop című lemezéről.

Az egyetemi lap közgazdász rovata a DE-ficit, amelyet a DEX-Műhely közgazdász egyesület tölt fel tartalommal. Az itt publikált cikkek nemcsak közgazdászoknak szólnak, sőt! Az áprilisi számban közgazdaságtani kifejezések magyarázatát találjuk, amelyeket a szerző, Bezzeg Hanna szerint mindenkinek érdemes tudni. „Válogatás a »lehangoló tudomány« leghíresebb, legfurcsább vagy éppen legszórakoztatóbb elméletei közül” – fogalmaz a szerző. A májusi számban a halmozás pszichológiájáról olvashatunk egy érdekes cikket, a novemberben pedig a tudatos vásárlásról, vagyis arról, hogyan hatnak ránk a kassza közelében kihelyezett csokoládék, egyéb apróságok.

A Sport rovatban interjúk és tudósítások kaptak helyet. A korábbi évekhez hasonlóan a DEAC csapatainak versenyeiről, eredményeiről számolnak be a cikkek szerzői. A 2020/2021-es tanévben egy sportszakmai együttműködés is indult, a DE GTK Sportgazdasági és -menedzsment Intézete és hallgatói részt vehetnek a Socca Hungary megyei és országos sportszervezési feladataiban. A májusi számban olvasható egy interjú Gyarmati Ottóval, aki a DEAC Gladiators csapatának vezetőedzőjeként arról mesélt, hogyan hatott az edzésekre, a versenyekre és a csapat összetételére a koronavírus-járvány. A kényszerpihenő után azonban sorra

nyerték a mérkőzéseket. A sportolók életét nem könnyítette meg a járványidőszak, ez visszatérő téma is ebben a rovatban.

Érdeemes tehát belelapolni a Debreceni Egyetem online lapszámaiba (is), ahol végigkövethetünk sikereket, felújításokat, hiteles forrásokból tájékozódhatunk, ha az egyetemmel kapcsolatos kérdéseinkre keressük a válaszokat. Az interjúk által megismerhetjük az egyetem tehetséges hallgatóit, oktatóit, valamint ajánlókat is kapunk a kapcsolódáshoz. Ahogy a tavalyi lapszámok is bizonyítják, nemcsak egyetemünkre, hanem az Egyetemi Életre is büszkék lehetünk.

Papp Gréta

A boldog élet forrásai?

Boldogan élünk, míg meg nem halunk címmel tartott előadást a Lovarda Egyetemi Kulturális és Konferenciaközpontban Kepes András, akit többkötetes íróként, újságíróként, esetleg egyetemi tanárként ismerhetünk. Világkép című kötetét sokan szeretik, amely 2017-ben Libri Irodalmi közönségdíjas lett. A közel másfél órás előadás középpontjában a házasság, a boldog élet és a családban létezés témaköre állt.

„Tegye fel a kezét, aki házas!” – ezzel a hatásos felszólítással indította az estet Kepes András. A kérdés tulajdonképpen az előadás címével áll összefüggésben, miszerint a „Boldogan éltek, amíg meg nem haltak” mesebefejezés után nem tudjuk, a mesehősök házassága után hogyan folytatódik az élet. Kepes úgy fogalmazott, hogy az ismert mesemondat egy történet végét jelenti, míg a házasság a valóságban egy gazdag, színes történet kezdetét jelenti.

A rövid bevezető után az előadó különböző családmockekkel szemléltette, hogyan változott a családkép (a mitológiától kezdve a Szent Családon át a Mészga-modellig) az évtizedek alatt. Előadásához képgyűjteménnyel is készült, amit ki is vetített a közönségnek. Elsőként egy régi paraszti családot, amelyen több generáció is látható volt. Nem oly rég még az jellemezte a családokat, hogy nagy közösségként éltek, a gyerekek nevelésétől az idősek ápolásáig mindent maguknak intéztek. Az igazságszolgáltatás is a családon belül zajlott: bármikor kitagadható volt bármely tag, vagy például a nőknek meg lehetett tiltani, hogy nevéssenek. Ebben a rendszerben a közösség nagyon erős, míg az egyén benne megrendítően gyenge.

A mai felfogáshoz hasonló családmocket mutatja a Mészga-modell: papa, mama, gyerekek. Kepes állítása szerint a családi szokások, feladatok kikerültek a nagyobb közönség elé: kórházak és iskolák jöttek létre, intézményesült az igazságszolgáltatás, mindezekkel párhuzamosan pedig megerősödött az egyén, a közösségi kohézió pedig meggyendült.

Az előadó néhány mitológiai példát is felmutatott, Sivatól kezdve Kronoszon át egészen a Szent Családig láthattuk, milyen családképekkel találkozhatunk szembe magunkat. Mindezekkel a példákkal az előadó arra kereste a választ, hogy vajon melyik családmock az, amelyben ténylegesen boldogan élhetünk? Kepes személyes példával élt: harmadik házasságában él, és viccesen hozzátette: „Egyre jobb, csak mondom!”

A család után az egyénre terelődött a szó. Kepes beszélt a női és férfi nem különböző működéséről, szintén saját példán keresztül mutatta be, mennyivel másabb négy lánygyermek után egy kisfiú gyermekkel találkozni a születés utáni első pillanatban. Kepes tapasztalata szerint a lánygyermek már a születésük pillanatától kezdve érzékenyebbek a mimikára, míg a kisfiúknak erre több idő kell. Az érzelmi és emlékezetbeli különbségek később is erőteljesen megmutatkoznak, például akkor, amikor a nő emlékeztetni próbálja a férjét egy évekkorábbi szituációra, amikor a férj egy kellemetlen helyzetet okozott feleségének.

Sokan bele sem gondolunk abba, mit jelent, ha a nő a házasság alkalmával felveszi férje nevét. A jó humorú előadó úgy fogalmazott, hogy az esküvőn a férj a „nevére veszi a feleségét, és vállalja, hogy egész életében eltartja és felelős lesz érte”. Régi szokás az is, hogy a menyasszony elbúcsúzik családjától az esküvő előtt, mindenki sír, de ha belegondolunk, csak néhány házzal költöztek távolabb

a családi háztól. Mire is volt ez a nagy búcsúzkodás? Régen úgy gondolták, ha a nő hozzámegy választottjához, onnantól kezdve a férfi családjához tartozik. Gondoljunk csak arra, amikor az apa oltárhoz kíséri lányát, hogy átadja férjének „megőrzésre”, ez szintén egy búcsúzási folyamat.

Az est második felében visszatért a fókusz a lány- és fiúgyermekekre. Egy videóval készült az előadó, amelyben egy megfigyelés részletét láthattuk. A fiúk és lányok reakcióját vizsgálták, hogyan reagálnak arra, ha új, ráadásul nagyon helyes, csinos új osztályfőnököt kapnak, aki tudatja velük, hogy nagyon szimpatikusnak tartja őket. A megfigyelés úgy folytatódott, hogy a tanár/tanárnő elhagyja a termet, de folyamatosan figyelik egy kamerán keresztül, hogyan reagálnak a lányok és a fiúk a tanár/tanárnő távozása után. A lányok idétlenül nevetgélnek, a fiúk egyből a csinos tanárnő testén futtatják végig a szemüket.

A nemek közti különbségre Kepesnek is van saját élménye. Mivel egy ideig gyermekotthonban élt nővérével, gyakran látogatót nővérehez, aki egy emelettel fentebb, a lányos szinten lakott. Ekkor tapasztalta meg Kepes, hogy a lányok mennyivel másabb gondolkodással rendelkeznek, mennyivel másabb a viselkedésük, mint a fiúknak.

Az egyének közti kapcsolódásról is mesélt az előadó egy kedves történetet. Egy andoki utazás során megismerkedett egy kislánnyal, aki akkor még csak néhány éves volt. Meglehetően ragaszkodott hozzá az első találkozástól kezdve, mindenhová elkísérte. Egy idő után felkérték Kepest a kislány szülei, hogy legyen a keresztapja. Kisebbségi hezitálás után igent mondott, keresztapja lett ennek a kislánynak. Keresztlányával mai napig leveleznek, jó kapcsolatot ápol a családjával. Az előadó azt is elárulta, hogy keresztlányja már elmúlt húszéves, és most született meg az első gyermeke, tehát kereszt-nagypapa lett.

Kepes életében egyébként nem ez az egyetlen érdekes kapcsolódás, három házasságából több gyermeke is született, és az sem meglepő a családi struktúrájában, hogy egy évben születik gyermeke és unokája, mutatott is egy kedves fotót a fiával és unokáival. Tehát a nagy család tartogat izgalmas kapcsolódásokat, amit elmondása szerint egyre jobban kezelnek.

Az est vége felé közeledve az előadó beszélt a hűség fontosságáról és annak értelmezéséről is. Ismét a közönséghez fordult: „Ki az, aki hűségesebben gondolja magát?” A közönség nagy része természetesen felnyújtotta a kezét. A hűség két nagyobb típusát egy érdekes állatkísérlet segítségével magyarázta el Kepes. Mégpedig pocokokon keresztül mutatta be, hogyan mutatkozik meg a hűség. Az egyik típus egyetlen párt talált magának, tehát monogám, a többi társával

nem foglalkozott (egynejűk). Ez a hűségnek a klasszikus jelentése, egy férfi, egy nő, hosszú távú szoros kapcsolódása. Aztán vannak olyan pockok is, akik mindig mással „élik a házaseletet” (többnejűk), ez az a párkapcsolat, amelyben a legtöbben nem szívesen élnének. Aztán van a harmadik kategória, a kettő egyvelege.

Hogy miért is volt ez a kísérlet érdekes? Kepes ismét saját tapasztalataiból, élményeiből táplálkozva a hűség jelentését kibővítette azzal, hogy miért ne lehetne az az ember hűséges, akinek egyszerre 3 párja is van? A közönség között ülő nőket és férfiakat is megkérdezte külön-külön, tetszene-e nekik, hűségesnek gondolnák-e azt a férjet/feleséget, aki mellettük 2-3 párt is tart. Természetesen egyikük sem gondolta hűséges kapcsolatnak ezt a felállást. Azonban Kepes megismerkedett egy férfival a kenyai utazásai során, aki arról mesélt neki, hogy egyszerre 3 nővel (feleséggel) is van kapcsolata. Mindhárom nő részéről elfogadott volt, hogy nem csak ő van a férfi életében. A

férfi úgy vélekedett erről, hogy ő hűséges, hiszen a három nő mellett senki másra nem tart igényt (viccesen hozzátette, három nő mellett nem is lenne ideje). Amennyiben ugyanolyan bánásmóddal van mindhárom nő iránt, ugyanazt teszi meg mindhárom nőért, akkor ő hűségesnek mondja magát. Ez a megközelítés talán nem nyerte el teljesen a közönség tetszését, de tény, hogy érdekes, új perspektíva a hűség fogalmára nézve.

Kepes jó humorral és érdekes, tudományos kapcsolódásokkal élve beszélt a családról, a házasságról, a hűségről és a gyereknevelésről. Felvetései elgondolkodtatták a közönséget, finoman sugallva, hogy a hagyományainkat, a szokásainkat újra kell gondolni, vagy legalábbis legyünk tudatában a miérteknek. Felszabadító, jó hangulatú este volt, a Kepes Andrásról jól megszokott stílusban, hangulatban, nyitottságban.

Papp Gréta, fotó: facebook.com/lovarda

Buborékok, ha találkoznak

Különleges és előremutató konferenciának adott otthont a DE Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kara: májusban a Művészetpedagógiai műhelyek a pedagógusképzésben című, workshopokkal egybekötött szakmai tanácskozáson vehettünk részt pedagógusképzésben érintett kollégáimmal.

A konferenciának a kar Buborék nevet viselő, multifunkciós játszóháza és alkotóműhelye adott otthont, melyet a KID (Kommunikáció, Irodalom, Dráma) Tanszék hozott létre 2021-ben. A tanszék oktatói, Láposi Terka, Bujdosóné Papp Andrea, Gesztelyi Hermína és Kis Gábor elkötelezték a pedagógushallgatók művészeti nevelésében: a Buborék különféle drámapedagógiai, képzőművészeti, bábos, táncos foglalkozásaiknak ad helyet, illetve kiállítások helyszínéül is szolgál. Ebbe a színes, barátságos térbe érkezünk, ahol Láposi Terka vezetett körbe minket – nehéz volt megállni, hogy még az előadások előtt el ne kezdjünk játszani, bábozni vagy Grela Alexandra kiállított képeit alaposan megnézegetni. Biczó Gábor, a kar tudományos dékánhelyettese köszöntött bennünket, majd átadta a szót az előadóknak, akik saját intézményeik művészetpedagógiai tevékenységeit mutatták be.

Várszeginé Gáncs Erzsébet a győri Széchenyi István Egyetemről érkezett, és az Apáczai Csere János Karon működő zenei életéről tartott referátumot. Képekkel és videókkal gazdagon illusztrált előadásában arról beszélt, milyen szerepe van a zenei nevelésnek a karon folyó pedagógusképzésben, illetve beszámolt a Sosem Art Egyetemi Színjátszó Társulat munkájáról is.

Németh Nóra néprajzkutató a Hagyományok Háza tevékenységét ismertette Találkozás a néphagyománnyal című előadásában. Igazán összetett és dinamikus munkáról beszélt, melyben helyet kap

a népzene, a néptánc, a különféle népi játékok, az ünnepkörökhöz kapcsolódó tevékenységek, és így tovább.

Daróczy Gabriellának, az egri Eszterházy Károly Katolikus Egyetem adjunktusának előadásában arról kaphattunk képet, hogyan kelhetnek életre a könyvek a digitális világban: multimediális, tableten vagy okoseszközön lapozható könyveket mutatott, melyek elsősorban az „alfa generációt” célozzák. Kutatásai nyomán meggyőzően érvelt amellett, hogy ezek a médiumok, ha nem is fogják felváltani a nyomtatott, papír alapú könyveket, de kiegészíthetik azokat, illetve segíthetik a legfiatalabbak befogadását, szövegfeldolgozását.

Ezt követően jómagam számoltam be a sárospataki Tokaj-Hegyalja Egyetemen és jogelőd intézményeiben zajló művészeti nevelés múltjáról és jelenéről, különös tekintettel a báb- és drámapedagógiára. Comenius szellemi örökségének jegyében (tanítás játékkal, szemléltetéssel) egyetemünk fontosnak tartja, hogy a különféle művészeti ágak megjelenjenek a gyermeknevelő képéseink tantervében, így a báb és dráma mellett ének-zenei neveléssel, képzőművészettel, táncsal is foglalkozunk.

Végül Bujdosóné Papp Andrea, a KID Tanszék vezetője beszélt a Hajdúböszörményben folyó, gazdag és szerteágazó tevékenységről. Különféle hallgatói projektekről, szakmai és műhelykonferenciákról, kiállításokról és azokhoz kapcsolódó beszélgetésekről hallhattunk – úgy gondolom, a tanszéken végzett sokrétű munka, a kollégák közötti szoros együttműködés példaértékű lehet mindannyiunk számára. A prezentációkat workshopok követték, melyek során a gyakorlatban is megtapasztalhattuk, milyen tevékenységi formákat kínálnak a különféle intézmények.

Ez a rövid írás nem tudja visszaadni a felszabadult játék, az egymásra villanó mosolyok, a találkozás, az új és megerősített ismeretségek örömeit: egyáltalán annak az élményét, hogy „ugyanarról beszélünk”? Úgy gondolom, annak a komplex művészetpedagógiai szemléletnek, amelyet e konferencia mindegyik résztvevője szívvel-lélekkel képvisel, helye van a pedagógusképzés minden szintjén, hiszen a művészetalapú tanulás nemcsak élményeket kínál a gyerekek számára, hanem a személyiségfejlődésben is komoly szerepe van. Talán mindannyiunk nevében mondhatom, örültünk annak, hogy a „buborékjaink” találkozhattak, és bízunk benne, hogy az itt létrejött együttműködések a továbbiakban is folytatódnak majd.

Lovas Anett Csilla, fotó: Kiss Róbert

Az északi országok sikerének titka

Az északi országokat mindig is körüljárta egyfajta misztikus ismeretlenség. Ott a távoli északon van öt olyan ország, melyeknek politikai, gazdasági és oktatási teljesítménye példaértékű, mégis keveset tudunk róluk. Finnország és Svédország manapság sokat látható a hírekben a lehetséges NATO-csatlakozásukkal kapcsolatban. Dánia és Norvégia a fenntarthatóság elérése érdekében tett erőfeszítéseikkel hívja fel magára a nemzetközi figyelmet. Kik ők? Mit csinálnak ilyen jól? Mi a titkuk?

A skandináv kultúra, a skandináv krimi vagy a skandináv lakberendezés valószínűleg ismerős fogalmak, de ha mégsem, akkor a sarki fény ígésző színei biztosan megjelennek a lelki szemünk előtt. Jelen cikk célja, hogy közelebb hozza az olvasót az északi országokhoz, felvillantsa a sikerük titkait és bepillantást nyújtson a gazdasági teljesítményükbe.

A Skandinávia kifejezést gyakran Norvégia, Svédország, Dánia, Finnország és Izland együttesére értik. Földrajzi megközelítésből szemlélve azonban szigorúan csak Norvégia, Svédország és Dánia

tartozik Skandináviához. A közbeszéd mégis együtt kezeli őket, mivel kulturálisan közel állnak egymáshoz, a finn kivételével hasonló nyelveket beszélnek, valamint a történelmi múltjuk is összeköti őket. A 15–16. században Dániát, Norvégiát és Svédországot a Kalmári Unió fogta szövetségbe. Kapcsolataik a Hanza-szövetségben is megfigyelhetők voltak. Ezek a szoros szálak még ma is tetten érhetőek a nemzetközi fórumokon (Németh, 2019).

Terület és lakosság

Annak ellenére, hogy ezek az országok nagy kiterjedésűek, a lakosság száma miatt a kis országok közé sorolhatóak. Korfáik alapján az előregedő társadalom képét mutatják, ugyanakkor bizakodóan tekintenek a jövőbe. Egyes források azt állítják, hogy a következő 40 évben az északi országok lakossága 3 millióval növekedhet (Nordic Co-operation, 2022).

Az említett országok közül Dániában a legmagasabb a népsűrűség, azaz 137,39 fő/km², de a legnagyobb népességgel Svédország rendelkezik, ami 10 379 295 főt jelent. Összesen együtt Dánia, Finnország, Izland, Norvégia és Svédország 27,5 millió főt tesznek ki. Az adatokat összesítve az 1. táblázat szemlélteti.

1. táblázat: Az északi országok lakosság, terület és népsűrűség szerint

	Lakosság	Terület (km ²)	Népsűrűség (fő/km ²)
Dánia	5 840 045	43 094	137,39
Finnország	5 533 793	338 440	16,35
Izland	368 792	103 592	3,5
Norvégia	5 391 369	385 207	13,99
Svédország	10 379 295	438 574	23,66

Forrás: Európai Unió, 2022

Az északi országok gazdasági képe

Az északi országok ásványkincskészlete is említésre méltó. Svédország vasércel, Norvégia és Dánia kőolajjal és földgázzal rendelkezik, emellett különböző színes- és ritka fémérceket is

birtokolnak. Norvégia a kőolajból származó jövedelmét ráadásul félreteszi a jövő generáció számára (Pogátsa, 2016). A mezőgazdaságuk az éghajlatuk miatt előnytelen helyzetben van. A halászat és az erdőgazdálkodás azonban figyelemre méltó (Németh, 2019).

Ezek az országok kiemelkednek a megújuló energiával kapcsolatos kutatásokban és a zöldenergiára történő áttérésben is (Németh, 2019). A megújuló energia részaránya az Európai Unióban Svédországban a legmagasabb (38,427%), majd harmadik helyen Finnország (29,232%) áll. Dánia az uniós országok között a 11. helyet foglalja el a maga 14,839%-os részarányával (Európai Unió, 2022).

Eredményeiket nem tudták volna elérni pusztán a természeti erőforrásaikra támaszkodva. Sikerük titka a határozott elköteleződés az oktatás, a kutatás-fejlesztés és az innováció magas színvonalával mellett.

A globalizáció nem csak az országok fejlődését és kölcsönös összekapcsolódását jelentette, hanem azokat a gyengeségeket is felszínre hozta, amelyek miatt egyes régiók nem tudták felvenni az iramot a fokozódó nemzetközi versenyben. Azok az országok, amelyek nem akartak lemaradni, kénytelenek voltak átfogó reformokat végrehajtani és egy sajátos innovatív fejlődési pályára állni.

Ezek közé tartoztak a kis, nyitott északi országok is. Számukra az innováció az az eszköz, amely biztosítja a versenyképességük fenntartását hosszú távon a folyamatosan változó világgazdaságban (Csugány, 2016).

Azonban ezek az országok nem voltak mindig a jólét és a gazdasági siker fellegvárjai, sőt kifejezetten szegény országnak számítottak a 19. században. Közülük is Finnország volt a legkevésbé szerencsés helyzetben. A 20. század hozta el számukra a fordulatot. Svédország és Norvégia teljesítményét megalapozta az acél- és vasipar fellendülése, de az utóbbi számára egyértelműen a kőolaj jelentette a legnagyobb előnyt (Németh, 2019). Természetesen ezeket az országokat sem kerültk el a külső gazdasági sokkok. Az 1990-es évek válsága és a 2008-as válság is megingatta ezeket a gazdaságokat, de az oktatásba és innovációba fektetett tőke idővel megtérült. A legújabb kihívást számukra a Covid-19-világjárvány következményei és a fokozódó geopolitikai helyzet jelenti.

Oktatás és innováció

Pogátsa (2016) szerint „a jóléti állami modell középpontjában az oktatási rendszer áll.” A skandináv típusú jóléti államokban az oktatás alapelvei közé tartozik, hogy mindenkinek ugyanazzal az oktatási lehetőségekkel kell rendelkeznie, függetlenül az anyagi vagy társadalmi háttérétől. A finn oktatási rendszer hatékonysága és eredményessége világhírű. Finnországban azok a gyerekek is jobban teljesítenek a PISA-teszteken az OECD-átlagnál, akiknek a családi háttere alacsony társadalmi-gazdasági státusszal bír (Kinyó, 2008).

Dánia és Svédország költ a legtöbbet oktatásra a GDP-jük arányában. 2017-es adatok szerint a GDP-jük 7,3%, illetve 7,1%-át fordították erre. Finnország mindössze 1%-kal maradt le Svédország mögött (Eurostat, 2020).

2021-ben a European and Regional Innovation Scoreboards összesítése alapján Svédország volt a második leginnovatívabb ország Európában. A harmadik helyet Finnország szerezte meg, azt követően pedig Dánia. Norvégia a 11. és Izland a 13. helyen szerepelt (EIS-RIS, 2021).

A bruttó hazai K+F kiadások (GERD – Gross Domestic Expenditure on Research and Development) magukba foglalják az üzleti vállalkozások, felsőoktatási intézmények, valamint az állami és nonprofit szervezetek kutatásra és fejlesztésre fordított kiadásait. Az OECD GERD-adatai szerint 2020-ban GDP arányosan Svédország költött a legtöbbet K+F-re, mögötte ötödik helyen Dánia és közvetlenül Finnország. Svédország a GDP 3,53%-os kiadásával meghaladja az USA, Japán és Kína GDP arányos kiadásait is és jelentősen az OECD és az EU átlag fölött helyezkedik el (OECD,

2022). A felsőoktatási intézmények kutatásra és fejlesztésre fordított összegei szintén Svédországban a legmagasabbak (Csugány, 2016).

A magas minőségű oktatási rendszer, a high-tech beruházások támogatása és az innováció-ösztönzés nyomában megjelentek olyan ismert nevek, mint a Nokia vagy a Linux, de skandináv fejlesztők nyomai megtalálhatóak a Google Térképben vagy olyan más, mindennapi applikációk között is, mint az ételkiszállítás élvonalában járó Wolt.

A szakirodalom kiemeli, hogy az északi államok sikeréhez hozzájárult és a mai napig hozzájárul az államba vetett bizalom, a szolgáltatások magas színvonala, valamint az alacsony korrupció (Csugány, 2016). A Transparency International korrupció érzékelési indexe (CPI – corruption perceptions index) alapján 2020-ban Dánia volt a „legtisztább” ország. Finnország és Svédország a 3. helyen állt, Norvégia a 7. és Izland a 17. helyen (CPI, 2020).

Összegzés

Az északi országok életében nemcsak az ásványkincseknek volt sorsfordító szerepe, hanem a humán erőforráshoz való hozzáállásuknak is. A tudás alapú gazdasági fejlesztések, az oktatás, az innováció ösztönzése egyértelműen meghatározzák az országok képét ma is. Bármelyik innovációs mutatót vesszük figyelembe, a top 10-ben biztosan megtaláljuk valamennyi északi országot. A skandináv típusú jóléti államokat sok kritika éri, de a saját útjukat járják, és eredményeik önmagukért beszélnek. A jövő nagy kérdései közé tartozik, hogy a klímaváltozás hogyan érinti ezeket az országokat, valamint milyen irányt fog venni az eddigi semleges külpolitikájuk.

Várnagy Edina

Felhasznált irodalom:

CPI (2020): Corruption Perceptions Index Elérhetőség: <https://www.transparency.org/en/cpi/2020>

Csugány, J. (2016): Jóléti államok innovatív fejlődési pályán. Acta Carolus Robertus. 6. évf. 1. sz. pp. 27-38.

EIS-RIS (2021): European and Regional Innovation Scoreboards 2021. Elérhetőség: <https://ec.europa.eu/research-and-innovation/en/statistics/performance-indicators/european-innovation-scoreboard/eis>

Európai Unió (2022): Tények és adatok az Európai Unióról. Elérhetőség: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/key-facts-and-figures/life-eu_hu

Eurostat (2020): Educational expenditure statistics. Elérhetőség: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Educational_expenditure_statistics#Overall_educational_expenditure

Kinyó, L. (2008): A finn oktatás-kutatás fejlesztése. Szeged, 2008.

Németh, V. (2019): Skandinávia a geopolitika térképén. Geopolitikai szemle. 1. évf. 3. sz. pp. 85-104.

Nordic Co-operation (2022): Population. Elérhetőség: <https://www.norden.org/en/information/population>

OECD (2022): Gross domestic spending on R&D. Elérhetőség: <https://data.oecd.org/rd/gross-domestic-spending-on-r-d.htm>

Pogátsa, Z. (2016): Magyarország politikai gazdaságtana. Az északi modell esélyei. Osiris Kiadó. Budapest. 256. p.

Felhasznált kép forrása:

CIA World Factbook Elérhetőség: <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/denmark/images>

Térkép: <https://polyglotclub.com/help/language-learning-tips/scandinavians-good-english/translate-hungarian>

Berta Ákos visszavonul, Molnár Dávid lesz a csapatkapitány

A DEAC jégkorogozóinak csapatkapitánya, a harmincnégy éves Berta Ákos május végén jelentette be visszavonulását. A hír meglepetésként érthette a civisvárosi szurkolókat, mert a nyolc éve debreceni színekben játszó hokis kifejezetten jó szezont zárt: az Erste Liga legeredményesebb játékosa volt a negyeddöntőben, ezen kívül pedig tizenhétszer talált be ellenfelei kapujába, valamint tizenkétszer segítette csapattársait a gólszerzésben.

– Nem merült fel bennem a visszavonulás gondolata, csak miután szezon végén leültünk a vezetőséggel tárgyalni a folytatásról – kezdte a beszélgetést Ákos. – Nyilván érzem már, hogy nem vagyok huszonéves, és egy-egy sérülés, például a keresztaszalagszakadásom után megfordult a fejemben, hogy ideje lenne abbahagyni, de valahogy mindig ekkor találtak meg a lehetőségek, és a jégkorong szeretete átlendített a holtponthoz. A szezon végi tárgyaláskor merült fel ez a lehetőség, amiért nagyon hálás vagyok, és így, hogy maradhatok a jégkorongos közegben, nem volt nehéz

meghozni a döntést, hogy elszakadjak a profi jégkorongtól – mondta a korábbi csapatkapitány, aki a DEAC Jégkorong Akadémia U16-os csapatának vezetőedzőjeként folytatja pályafutását.

– Fiatalon is igyekeztem edzői fejjel is gondolkodni, és ez a hozzáállás az utóbbi években is meghatározta a játékomat, függetlenül attól, hogy háttvédként az én játékidőm lett rövidebb azzal, hogy próbáltam segíteni a csapatot. Az utóbbi években csapatkapitányként igyekeztem segíteni a fiatalabb csapattársaimat, hogy hogyan lehetnének jobb játékosok, ezért szerintem nem lesz nehéz belerázódni az új feladatomba – mondta Ákos, aki már megismerkedett az U16-os csapattal, és a közös munkát is elkezdték.

– Az U16-os korosztály kicsit alá van rendezve az U18-as és U20-as együtteseknek, a felsőbb korcsoportok edzőinek keretkialakításán múlik, hogy kikkel tudok számolni a következő szezonban. Nehéz lesz a következő évad, az A csoportba nevezünk, ahol sok akadémiai csapat indul, náluk nagyobb a meritési lehetőség játékosok terén. Nálunk a hosszú távú cél egyértelműen az, hogy néhány játékos négy-öt éven belül a felnőtt csapatot erősítse, ha ez sikerül, elégedettek lehetünk – mondta az újdonsült edző, aki azt is elárulta, hogy nehéz lesz őt átverni, de nem tartja magát keménykezűnek, a pozitív fegyelmezés híve, és ordibálni sem hallották még a fiai.

– Szerencsére nem volt szükség az eddigi edzéseken arra, hogy felemeljük a hangunkat a kollégákkal, a jelenlévők a feladatokat fegyelmezetten elvégezték. A játékosok kapnak egy edzéstervet, amit becsületkasszán elvégezhetnek a nyári szünetben, a fejlődésük érdekében – mesélt az eddigi tapasztalatairól a tizenhárom Erste Liga idényt maga mögött tudó játékos, illetve azt is megosztotta velünk, hogy mi hiányzik majd neki az élsportból.

– Játékosként jobban tud az ember tenni azért, hogy a meccs a neki tetsző módon alakuljon, edzőként kiszolgáltatottabb az ember ilyen szempontból, illetve az öltözői hangulat is biztosan hiányzik majd – mondta Ákos, aki az új csapatkapitányról is elmondta a véleményét. – Szerintem Dáci jó választás, debreceni születésű játékosként nem kell majd attól tartani, hogy nem ad

bele száz százalékot a játékba, a csapat javát akarja majd, úgy gondolom, megállja majd a helyét a poszton.

Húzóemberre szeretne válni

A csapatkapitányi posztra Molnár Dávidot kérték fel, akinek a következő lesz az ötödik szezonya a DEAC színeiben.

– Némileg váratlanul ért a felkérés a csapatkapitányi tisztségre. György József vezetőedző behívott magához még a felkészülési időszakban, és felvázolta a terveket a következő szezont illetően. Ekkor árulta el az is, hogy szeretnék, ha én venném át a csapatkapitányi posztot. Kértem egy kis gondolkozási időt, de hamar meghoztam a döntést, és örömmel vállaltam az új feladatot – vette át a szót korábbi csapattársától Molnár Dávid, aki arról is beszámolt, milyen tervei vannak a 2022/23-as évadra.

– Jelenleg még a keret kialakítása zajlik, de a csapat magja megmaradt. Szeretnék a következő évadban is bejutni a Magyar Kupa döntőjébe, az Erste Ligában pedig jó lenne előrelépni, kicsit jobb eredményt elérni – mondta a kétszeres korosztályos világbajnok hokis, akinek magával szemben is komoly elvárásai vannak. – Szeretnék a csapat húzóemberévé válni, örülnék, ha nekem is lennének olyan jó pillanataim, mint amilyenek Ákosnak is voltak az előző szezon végén. Természetesen szeretnék a csapattársaimnak is segíteni, hogy ha olyan helyzet áll majd elő, amiből úgy érzik, hogy nehezen tudnak kilábalni, akkor igyekszem ott lenni mellettük és támogatni őket.

Vona Lilla

Teljes erőbedobással készülnek

Mozgalmas szezont tudhatnak maguk mögött a DEAC cheerleaderei, sok fellépésük és versenyük volt az elmúlt hónapokban, azonban a nyár első fele sem pihenéssel telik számukra, ugyanis gőzerővel készülnek a július eleji Európa-bajnokságra. Az elmúlt hónapok eseményeiről, változásairól, és a következő nagy megmérettetésről Ócs Adrienn vezetőedzővel beszélgettünk.

-- Tavaly októberben érkezett az általam már nagyon várt átöröszés, végre fiúkkal bővült a csapatunk. Két srác jelentkezett az őszi tagtoborzón, hogy szeretnék kipróbálni a cheerleadinget, majd őket követte idén még hat fiú, így most már három magyar és öt külföldi srác van a csapatban – mesélt a lényeges változásról Ócs Adrienn. – Szerencsére a fiúk is hamar beilleszkedtek, bár ezen a téren nincs nehéz dolga az újaknak; nagyon sok a közös, csapatépítő programunk, szoros a csapattagok között a kapcsolat, olyanok vagyunk, mint egy kis család. A fiúkat is próbáljuk minél több koreográfiánkba beépíteni, voltak már velünk fellépéseken, és a közönség is imádja őket. A nemrégiben megrendezett magyar bajnokságon is szerettem volna, ha indulnak, de ez sérülés miatt sajnos megghiúsult – mondta Adrienn, aki egyúttal értékelte a DESOK csarnokban megrendezett I. B&W Cheer Magyar Bajnokságot is, ahol senior freestyle pom team és senior individual kategóriában képviselték a DEAC-ot.

– Egyéni kategóriában Cservenák Kata második helyen végzett, és a dance teamben is másodikként zárt a csapatunk. Nem voltam maradéktalanul elégedett, köztünk és a most első helyen végzett ELTE csapata között mindig nagy a küzdelem az aranyéremért, most ők bizonyultak jobbnak, míg decemberben mi állhattunk a dobogó legmagasabb fokára. Az ELTE most felkészültebben érkezett, a koreográfiájuk jobban beért, egységesebb volt. Mi a magasabb pontszám reményében sokat változtattunk a koreográfiánkon, szombaton volt a verseny, és kedden fejeztük be teljesen, így nem állt még annyira össze, nem tudtunk kellőképpen figyelni a térformában, a részletek sem voltak a szokásos mértékben kidolgozva. Mindenesetre ez jó tanulság volt, a következő nagy versenyünkig, az Európa-bajnokságig igyekszünk korrigálni a hibákat – mondta a Debreceni Egyetem testnevelés–történelem tanári szakos hallgatója.

Reális cél az erős középmezőny

Az ICU Cheerleading Európa-bajnokságot július 1. és 3. között rendezik meg Athénban, ahova a DEAC 18 fős csapattal érkezik majd.

– Június 30-án érkezünk meg Görögországba, és hat éjszakát töltünk majd kint, így szerencsére a verseny után lesz időnk egy kis feltöltődésre is. Már nagyon várjuk a kontinensviadalt, tizenkilenc csapat indul majd, rajtunk kívül lesz még egy magyar együttes, a Vivace. Gőzerővel készülünk a megmérettetésre, hetente háromszor tartunk három-négyórás tréningeket, illetve nemrégiben meghívtunk egy osztrák edzőt, Theresia Maurer Lelardot is. Ő nagyon profi a szakmában, az ausztriai Milleniumdancers csapat edzője, ők az osztrák bajnokok, és Európa-bajnoki aranyéremmel is büszkélkedhetnek. Korábban részt vettem egy általa tartott jazz workshopon, és most, amikor kerestünk valakit, aki kívülről, de mégis szakértői szemmel megnézné a koreográfiát, egyből eszembe jutott. Szerencsére örömmel fogadta a meghívást, aznap, amikor itt volt, maratoni, tizenhárom órás edzést tartottunk. Nagyon tartalmas volt, mindenki sokat tanult, rávilágított a koreográfiánk gyengeségeire, ötleteket adott, hogy mivel tudnánk még jobban feldobni – mondta Adrienn, aki azt is elárulta, hogy mik a céljaik a közelgő kontinensviadalon.

– Mindenképpen a másik magyar csapat előtt szeretnénk végezni, a célunk legalább az erős középmezőny, de bízunk a döntőbe jutásban is. Theresia azt mondta, a koreográfia alapján ő is az első öt hely valamelyikét célozná meg. Csatári Anna és én már a csapat tagjai voltunk öt évvel ezelőtt a helsinki Európa-bajnokságon, de a többieknek ez lesz az első nemzetközi versenye. Nyilván minden tréningen szóba jön, hogy mire lehet számítani, milyen lesz kint – mondta a vezetőedző, aki azt is elárulta, hogy az athéni megmérettetés után hosszabb pihenőt tart a csapat, szeptemberben kezdik újra az edzéseket, akkor viszont ismét teljes erőbedobással, mert novemberben egyetemi világbajnokságon indulnak.

Vona Lilla

Csak a DEAC!

Éremátadóval egybekötött örömfocival zárta a 2021/2022-es szezont a DEAC labdarúgó-szakosztálya, ugyanis Sándor Tamás legényei a már kiesett Salgótarjánt fogadták a Dóczy József utcai Sportcampuson az utolsó NB III-as fordulóban. Kirakatsapatunk mellett megye I-es gárdáink is befejezték a bajnokságot, így tehát a DEAC II, valamint a DASE idei teljesítményét is áttekintjük az elkövetkezőkben.

Az már biztos volt, hogy az utolsó játéknap eredményétől függetlenül ezüstéremmel zárja a 2021/2022 szezont a DEAC labdarúgócsapata az NB III Keleti csoportjában a Kazincbarcika mögött. Legutóbbi lapzártánk óta, a zárókört is beleértve, nem kevesebb mint hat találkozó eredményével vagyunk adósak. Ezek közt volt minden, lehengerlő győzelem, nem várt vereség, és fájó döntetlenek is. Kronológiai sorrendben először a Tiszafüred elleni idegenbéli mérkőzést kell említeni, ahol egykori játékosunk, Kertész Tamás babrált ki futballistáinkkal, s szerzett góljával fontos három pontot csapatának a 2:0-val végződő mérkőzésen. Majd ezt követte a DVSC II. elleni városi derbi, ahol sokáig riválisunk vezetett, ám Ibrahima Sidibe a hosszabbítás perceiben egalizálni tudott büntetőből, elcsenve egy pontot a Nagyerdei Stadionból. Majd az Újpest II. otthonában Trencsényi Bence szerzett győztes gólt a hajrában, megalapozva ezzel a következő játéknap legnagyobb arányú sikerét, hiszen a Tállya felett 8:0-s sikert arattak futballistáink. A csereként beálló Jankelic Iván kétszer, míg Orosz Marcell, Bidzilya Anton, Szabó Levente, Székely Dávid, Gaczella Róbert és Ibrahima Sidibe egyszer voltak eredményesek. Sényőn azonban már nagyobb ellenállásba ütközött egyetemista csapatunk, hiszen 1:1-re végzett Székely Dávid 74. percben szerzett egyenlítő góljával. De minden jó, ha a vége jó, hiszen az SBTC elleni szezonzárón magabiztos futballt bemutatva, 4:0 arányban iskolázta le ellenfelét alakulatunk. A gólok sorát testnevelő tanár szakos hallgatónk, Újvárosi Ádám nyitotta egy szöglet utáni fejessel, majd a második játékrészben Spitzmüller egyszer, míg Székely Dávid kétszer gurított okosan a kapus mellett a hálóba. Győzelmével csapatunk az előkelő, ám feljutást nem érő második helyen zárt nyolcvanhárom ponttal, kilenc egységgel a har-

madik helyezett BKV Előre előtt. Kilencvenhárom rúgott góljukkal a bajnokság során közel 2,5-es góllátlagot produkáltak fiataljaink, amelyekből Székely Dávid egymaga húszat vállalt, harmadik helyen zárva ezzel a mesterlövészek versenyében. A védelemnek is jár azonban a dicséret, hiszen harmincnégy összecsapáson mindössze harmincegyszer kapitulált az Orosz Marcell vezette hátsó alakzat, ami így kevesebb mint egy kapott gólt jelent mérkőzésenként. Az idei szezont tanulságaira építve a klubvezetés már lázasan készül a következő idény minél sikeresebb megvívására, melyhez a jelek szerint elenyésző változást terveznek eszközölni a csapat összetételében. A felkészülés menetéről következő lapszámunkban olvashatnak majd.

Remekül zárta a bajnokságot, ám a dobogóra így sem sikerült felférnie Katona László DEAC II-jének a megyei premier ligában, annak dacára sem, hogy utolsó öt összecsapását egyaránt megnyerte a gárda. A középmezőnyben tanyázó Nyíradonyt 7:1, míg az ezüstérmes Monostorpályit 2:1 arányban múlták felül fiataljaink, nagy lépést téve ezzel a dobogó felé vezető úton, s a folytatás sem maradt el. A kieső Vámspércs otthonában 4:1-re győztek, majd a Kaba ellen a dobogóért folytatott küzdelemben 4:3-ra diadalmaszkodtak. A fordulatokkal tarkított mérkőzésen Áros Csenger a 93.percben szerezte meg mieink számára a győzelmet jelentő találatot, ez kellő önbizalmat adott az utolsó játéknapon esedékes DASE elleni sikerhez is. A találkozón Kertész Kornél Bendegúz szerzett vezetést fiókcsapatunknak, amelyre az utolsó percekben Karikás pakolt rá még egyet, eldöntve ezzel a három pont sorsát. A testvércsapat elleni hétközi mérkőzéssel ötvenhat pontra duzzasztotta az idényben megszerzett pontjai számát szemtelenül fiatal alakulatunk, ez megegyezik a Hajdúsámson szerzett egységeinek a számával, ám mivel a rivális gólkülönbsége hattal jobbnak bizonyult, így ő örülhetett a bronzéremnek. Szégyenkezésre azonban nincs oka labdarúgóinknak, mondhatni, talán várakozáson felüli szezont is futottak. Góllövés terén Papp G. Benedek emelkedett ki a maga tizenöt találatával, közel húsz százalékoát vállalva így az össztermésből. Mivel a csapat gerince idén tölti tizenkilencedik életévét, így a fejlődés lehetősége okán joggal bízhatunk egy még sikeresebb következő idényben, amelyre a felkészülést júliusban kezdi majd meg a gárda.

Egészen a huszonnyolcadik játéknapig reménykedhetett a dobogóban a DASE gárdája is, hiszen sokáig sorra nyerte összecsapásait

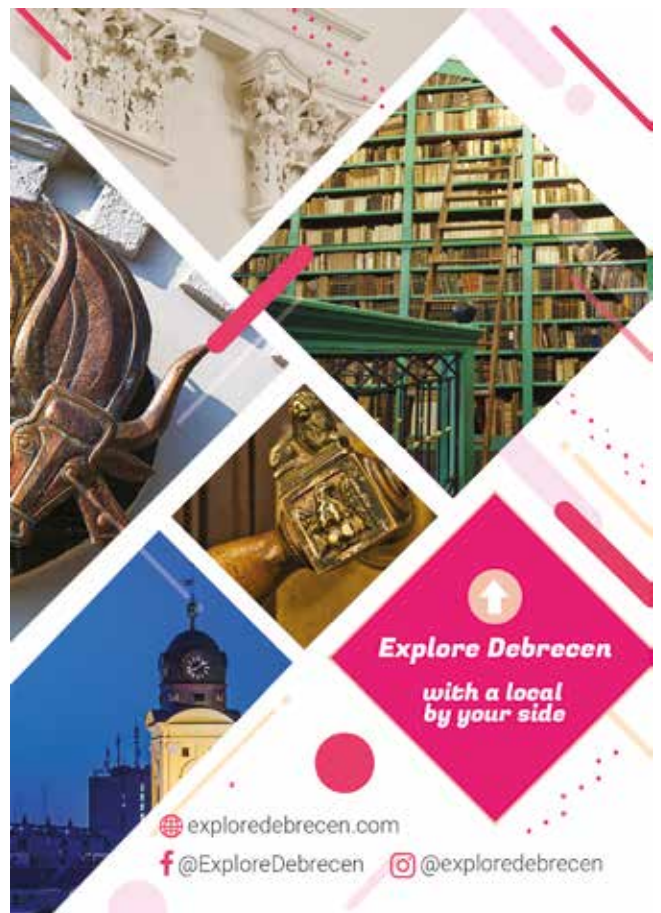

tavasszal. A bajnokság véghajrája előtt közvetlen nyerni tudtak Fényi Balázsék Hajdúnánáson 3:2-re, majd a bajnok Balmazújváros otthonában 2:1-re egy Hajdúsámson elleni döntetlennel tarkítva, ám a listavezető elleni remek sikert követően megtorpant a csapat, a legutolsó három összecsapásán mindössze egy döntetlenre futotta erejéből. A Nyíradony elleni 1:1-et is már csak az utolsó percben tudta kikaparni csapatunk Siyabonga Ramakhutla góljával, majd Monostorpályiban is csak szépíteni tudott, háromgólos hazai vezetésnél Hamza Ibrahim Khan fejesével. Az utolsó fordulóra tehát különösebb tét nélkül készülhetett alakulatunk, amely így is megnehezítette a DEAC II dolgát, ám a már említett forгатókönyv szerint alulmaradt közvetlen riválisával szemben. Éder Gergőék az előző idényhez hasonlóan a hetedik helyen zárták az esztendőt, amely így összességében egy nehézségekkel tarkított, ám tanulságos őszt, egy remek tavaszt foglalt magában. A házi góllövőlistát Bucz Bence zárta az élen tizennyolc találattal, ami pontosan az együttes góljainak harmadát teszi ki. A csapatban rejlő képességeket látva a DASE-

szimpatizánsok is joggal bízhatnak egy sikerebb 2022/2023-as idényben, amelyre a felkészülést a DEAC II-höz hasonlóan júliusban kezdi majd meg a gárda. Labdarúgóink teljesítményéről természetesen a következő tanévben is beszámolunk majd, addig is kellemes pihenést és aktív nyarat kívánunk mindenkinek!

"From the gentleman at the bar."

OLVASS MINKET DIGITÁLISAN IS!
Archív lapszámok: unideb.hu/hu/egyetemi-elet
facebook.com/egyetemielet/

ÚJRA NYITVA

 Felújított bútorzat, új cipők, minőségi, széles italkínálat!

 Pályafoglalás szükséges!
Február 8-tól minden nap 16:00-tól!

 Ha fényképes UniPass kártyáddal vásárolsz a pultban, 30% kedvezményt kapsz. Az akció minden héten hétfőtől csütörtökig tart.

 Debrecen, Kassai út 26.

 06-52-529-111

